

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs XIII. De Resignatione permutationis gratiâ, seu De Permutatione beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 812. An in literis provisionis, quae conceduntur impetranti ob non factam publicationem, apponi necesse sit hanc clausulam: vocato possessore.

Respondeo affirmative. Paris. l. 11. q. 10. n. 9. dicens, hanc esse veritatem & crebriorem; eò quòd, licet, dum quis privatim ipso jure beneficiis, illaque possit à quolibet impetrari, is non sit vocandus in eorum collatione, nihilominus possessione de jure non potest inauditus; sed debet vocari per Executorem, argumento c. licet Episcop. de prob. in 6. Paris. loc. cit. n. 10. citatis plurib. Cujus ulterior ratio est, quòd, licet ipso jure dominium sit amissum, ex quo ad titulum non requiritur, ut vocetur, non tamen amissa sit possessio. Paris. à n. 11. Adeoque necesse est, possessorem ratione non amissa possessionis vocari, & consequenter Executor, eo non vocato, in possessionem mittere non potest illum, cui facta collatio ob non publicationem. Paris. n. 14. Unde ait idem n. 15. concludere DD. omnes, quòd, quando in collatione non est vocatus ille, qui possidet beneficium, quo est ipso jure privatus, possessionem facti tradi non posse per conferentem vel Executorem, eo non vocato, & sic sine causa cognitione. Accedit, quòd forsan tali possessori jus competere possit, & docere talis resignatarius in continente de publicatione facta, vel derogatum publicationi, vel tempus sibi prorogatum. Paris. n. 18. quem etiam vide objecta in contrarium pluribus diluentem.

Questio 813. Qualiter elidi possit intentio Actoris in hac materia?

Respond. Si Actor actionem suam dirigat contra resignatarium, licet non admittatur hujus excusatio ex juris vel ignorantia, vel dubietate, juxta dicta à nobis supra; tamen facile submovebitur actor, si resignatarius doceat, sibi factum indultum à Papa, ne teneatur publicare, modò illud producat; vel si ostendat, sibi prorogatum tempus ad publicandum, & illud nondum elapsum, cum fuit facta impetratio. Vel etiam sibi concessam restitutionem adversus lapsum temporis; cum, licet provisio nova, ut dictum supra, in hac parte nihil operetur, aliud tamen dicendum sit de ipsa restitutione, dum impetrans non docet, sibi ante hanc restitutionem jus quaesitum; si enim is, qui nititur restitutioni, doceat, se post obtentam restitutionem publicasse, remanet elisa impetratio. Ita ferè Lott. l. 3. q. 12. à n. 32. Attendendum verò ait idem Lott. à n. 36. ne reus volens elidere intentionem actoris, se proprio ligone feriat, producendo publicationem nullam ex defectu formae, vel extra tempus factam; eò quòd licet publicatio sit actus iterabilis, ideòque offensà unà publicatione minus validà non concludatur ad objectum; cum possit dari instantia alterius factae legitimè; si tamè ipse reus illam produceret, conferretur hinc fateri, se aliam non habere, pro quo citat Garc. p. 11. c. 3. n. 329. Quòd si verò actor dirigat actionem suam contra ipsum resignantem, & adhuc possessioni incumbentem, vel etiam tertium adhuc impetrantem, duriorem provinciam tubire, ait Lott. loc. cit. n. 39. si ostendatur nullitas ipsius resignationis, veluti si proponatur in ea non expressus verus valor, vel quia fuit invalida ex defectu consensùs, vel aliàs non potuit fortiri effectum.

Questio 814. An, quando, & qualiter ipse Resignatarius factam à se publicationem teneatur exhibere, & probare?

1. Respondeo primò: Teneri illum eam exhibere, quoties Superior veller eam videre, astringit Paris. cit. q. 14. n. 33. dicens, sic communiter teneri ab omnibus, & in praxi receptum, probatque id ipsum ex eo, quòd, quamvis possessor beneficii probare non teneatur, teneatur tamen ostendere titulum, quoties Superior ex officio inquirat, juxta c. Ordinarii, de officio Ordinarii. in 6. & ibi Gemin. n. 7. Franc. n. 5. & juxta c. licet Heli. & ibi Abb. & Anan. n. 27. Butr. n. 12. Felin. n. 8. de quo vide dicta aliàs, ubi & illius extensiones & limitationes.

2. Respondeo secundò: Teneatur quoque probare uti titulum, ita & factam à se publicationem Resignatarius, quoties ipse peteret suam gratiam canonizari ad effectum aliquem Paris. loc. cit. n. 39. citans Innoc. in c. ex insinuatione, de Procurat. col. 2. n. 3. Rebuff. in pr. tit. de rescrip. ad benef. vac. n. 17. Colmam Guimier. in pragmat. sanct. tit. de pacif. posses. v. inquirant.

3. Respondeo tertio: In casibus verò, in quibus ad id teneatur, debet docere de facta publicatione per instrumentum factum à Notario publico super actu publicationis, ut requirit Constitut. Gregoriana. Paris. loc. cit. n. 40. Idque vel scriptum, ut fieri solet à tergo literarum, vel per instrumentum separatum. Paris. n. 41. Quòd si instrumentum illud deperditum, sufficere, si probet per testes actum publicationis fuisse celebratum, instrumentum de super confectum, & hoc ipsum deperditum esse, tradit Paris. n. 45. citatis pluribus, qui etiam n. 47. ait, id procedere, si litera ipsa resignationis, à quarum tergo scriptum instrumentum, essent deperdita.

PARAGRAPHVS XIII.

De Resignatione permutationis gratiæ, seu de permutatione beneficiorum.

Cum ea, quæ permutationem Beneficiorum concernunt, jam in antecedentibus pleraque examinata sint, non nisi breviter ea perstringemus, & si quæ omissa, ad demus.

Questio 815. Quid sit permutatio beneficiorum?

Respondeo definiti illam à Tond. qq. benef. p. 2. c. 3. §. 8. n. 1. Chok. de permut. p. 1. c. 1. n. 4. quòd sit unius juris beneficii cum alio ex causa, & de consensu Superioris reciproca præstatio: brevis Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 1. n. 1. Murga. de benef. q. 3. n. 9. 43. quòd sit reciproca beneficiorum resignatio facta ad invicem inter permutantes. Dicitur primò Resignatio quòd est loco generis, continet enim permutatio in se resignationem Paris. l. 11. q. 5. n. 19. Dicitur secundò Reciproca; quia permutatio complectitur in se duplicem resignationem conditionalem duorum, quorum unus suum beneficium cedit alteri eà lege, ut is vicissim cedat sibi suum. Unde etiam non comprehenditur hac definitione permutatio

permutatio, quam vocant triangularem, vel quadrangularem, ut dum Titius cedit beneficium suum Cajo, ut is cedat beneficium suum nepoti Titii, quia non sunt vera permutationes (urpote in quibus beneficium Relinquentis non obvenit Relinquenti) sed resignationes conditionales omnino prohibita, Castrop. loc. cit. citans Gonz. gl. 14. n. 58. Garc. p. 11. c. 4. n. 22. Azor. p. 2. l. 7. c. 30. q. 6. quin & simoniaca. Paris. l. 14. q. 7. n. 63. juxta dicta a nobis supra. Dicitur tertio, Beneficiorum; quia beneficium cum non beneficio non permutatur, intellige, priorum, sive in quibus permutantes jus habent. Unde & in priore definitione dicebatur: juris beneficium, praestatio; siquidem jus beneficiorum, neque cum jure alio ad aliud beneficium, neque cum jure alio in beneficio permutatur, de quo utroque paulo post.

Questio 816. An permutatio includat novam beneficiorum illorum collationem?

1. **R**espondeo: Admissionem resignationis hujusmodi reciproca esse tacitam illorum beneficiorum collationem; nec aliam eorum collationem de juris rigore necessariam esse; fieri tamen eam de facto ad securiorem permutationis expeditionem, tradit Gonz. gl. 14. n. 44. & gl. 15. § 2. n. 57. sic quoque Lott. l. 3. q. 19. n. 10. ait: permutatio secum trahit executionem, consumaturque in simplici Superioris admissione, adeo ut non sit necessarius actus collationis. citat pro hoc Innoc. in c. inter cetera. de prob. n. 3. Archid. in c. unic. de rer. permut. in 6. n. 2. ac praecipue Federic. de Senis cons. 73. n. 5. ad finem.

2. Contrarium tamen, nempe intercedere hic necessariam distinctam ab admissione collationem illorum beneficiorum, tenent probabilius Garc. p. 11. c. 4. n. 85. citans Less. l. 2. de justit. c. 34. n. 197. & Castrop. loc. cit. ed quod compermutantibus concedi nequeant beneficia priusquam vacent; illa autem non vacent, nisi per admissionem eorum resignationem, adeoque haec admissio necessariam praecedere debeat collationem, & non possit fungi simul vice collationis. Atque ita etiam, si praesentibus permutare volentibus, & petentibus renunciationem suam admitti, & collationem hinc inde fieri, Episcopus diceret: placet nobis, & permittitur: etsi de subtilitate juris videri posset, & sustineri (ut ait Federic. apud Garc. loc. cit. n. 86.) illa brevi locutione illos resignasse, & Episcopus acceptasse, & contulisse; adhuc tamen non apparet, quomodo hic intercesserit vacatio, quae essentialiter supponitur ad collationem novam, ut recte Garc. n. 87. intellige, si Episcopus uno eodemque indivisibili actu censetur & admisisse resignationem, & contulisse (secus, si id fecisset duplici actu, quorum unus, nempe admissionis prior esset suo modo naturam altero actu collationis) adeoque id ipsum etiam, quantum est de subtilitate juris, adhuc non subsisteret; & consequenter non tantum tutius est, ut fiat expressa resignatio, resignationis admissio, & collatio, uti id servat consuetudo; sed & id fieri necesse est, saltem ut fiat collatio distincta ab admissione.

3. De cetero, etsi admitti non possit resignatio ex causa permutationis, quin simul admittatur conditio collationis faciendae illis compermutantibus, adhuc tamen illam admissionem non esse tacitam collationem ex eo patet, quod taliter admitti possit resignatio, quin beneficia resignata collata

hoc ipso censentur, vel etiam mox conferantur; dum etiam longo tempore post admissionem resignationem ex causa permutationis fieri potest collatio; imò saepe prius uni ex permutantibus, & postmodum alteri. Et Papa frequenter admittit talem resignationem, & uni ex permutantibus, quia Roma est, beneficium confert, alteri autem mandatum concedit in forma dignum. Ex quo manifeste constat, admissionem resignationis non esse collationem beneficiorum. Castrop. loc. cit. n. 3.

Questio 817. An nomine resignationis prolati in dispositione aliqua veniat etiam resignatio haec reciproca, seu resignatio permutacionis gratia?

Respondeo negativè; praescindendo enim a materia subjecta aliud forsitan postulante, venit sola resignatio simplex, & non in favorem, qualis est haec resignatio permutationis gratia Gonz. ad reg. 8. gl. 14. n. 5. Chok. de permut. benef. c. 4. contra Paris. de confident. q. 25. n. 8. ubi est, quod Constitutiones loquantur tantum de resignatione, nihilominus comprehendunt resignantes permutationis gratia; quia permutatio vera, pura, & simplex resignatio dicitur. citat pro hoc Rotam decis. 16. de rer. permut. in antig. Saru. de public. q. 3. n. 2. Sic gratia expectativa: cum primitus percessum vel decessum vacari, non capit beneficium resignatum ex causa permutationis. Gonz. loc. cit. n. 20. citans Paris. de resign. l. 1. q. 4. n. 29. Vide dicta a nobis supra, ubi, quanam resignatio veniat nomine resignationis.

Questio 818. An permutatio sit favorabilis, an odiosa?

Respondeo: esse favorabilem. Paris. de resign. l. 1. q. 18. n. 6. Gonz. gl. 14. n. 54. citans Mandol. ad Reg. de infirm. resign. q. 12. n. 3. & seq. dum est contra resignatio non reciproca in favorem certa personae est odiosa; quia per eam non providetur beneficiis, ut fit in permutatione, sed personis. Paris. loc. cit. Gonz. loc. cit. ex Mandol. ubi ante q. 13. majoresque dantur occasiones fraudis in resignantibus in favorem, quam in permutantibus. Gonz. loc. cit. n. 53. citans Mandol. ubi ante n. 1. & Gomef. ad reg. de public. q. 3. ad finem. Unde etiam permittitur permutatio fieri coram Ordinario, non autem alia resignatio in favorem. Gonz. n. 57. de quo infra.

Questio 819. An permutatio inducat vacationem?

Respondet Gonz. gl. 14. n. 50. beneficia, praecipue ad effectum vacationis non dici vere vacare ex causa permutationis; contra ex permutatione dari novam vacationem, tradit Lott. p. 2. q. 14. n. 8. & sicut per resignationem (intellige puram, simplicem & non reciprocam) vacat beneficium, ita & vacare illud per permutationem, ait Paris. de confid. q. 25. n. 9. & de resign. l. 1. q. 5. n. 20. sic etiam Castrop. loc. cit. n. 2. ait, beneficia permutata prius per resignationem vacant, quam conferantur. Verum vide hac de re dicta sup. a, ubi, qualiter resignatio conditionata inducat vacationem.

Questio 820. An ius ad beneficium permutari possit cum jure ad beneficium aliud, vel etiam cum beneficio?

Respon-

Respondeo : Quamvis habens jus solum ad beneficium, illud beneficium permutare nequeat cum alio beneficio, vel etiam cum jure alterius ad aliud beneficium. Tond. *qq. benef.* p. 2. c. 3. §. 8. n. 2. ubi; ad validitatem permutationis (intellige beneficiorum) requiritur, quod permutantes habeant jus in re super beneficiis permutatis, nec sufficit, quod habeant jus ad rem. & n. 9. Chok. *de permut.* p. 1. c. 1. n. 5. ubi : beneficium virtute expectativa cum beneficio alterius permutari non potest, etiam cum auctoritate Superioris. Garc. p. 2. c. 4. n. 16. ubi; permutatio solum fieri potest de beneficiis propriis. & n. 19. ubi; si unus ex permutantibus non habet jus in beneficio, non valet permutatio, pro quo citat Less. l. 2. c. 34. n. 195. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. & c. Et sic nominatus, praesentatus, electus ad beneficium, admittitur ad Parochiam per concursum ante institutionem, vel confirmationem, ut Tond. *loc. cit.* n. 5. Chok. *loc. cit.* (idem est de habente expectativam, vel etiam collationem) ante ejusdem collationis acceptionem permutare nequeunt hac beneficia, ad quae solum jus habent; eo quod resignari ab aliquo nequeat, multo que minus in favorem, aut permutari, quod non, seu necdum habet, seu quod illius non est. juxta c. 1. *de rer. permut.* ubi dicitur sua beneficia, & beneficiorum quæstorum, non quærendorum permutatio permittitur. & l. 1. ff. *de rer. permut.* ubi; *revertente & propria, non aliena permutatio valet*, unde etiam infert Chok. *loc. cit.* n. 10. non valere permutationem factam per Procuratorem constitutum tempore, quo constituens non erat Dominus beneficii, etsi tempore, quo Procurator permutavit, constituens jam factus sit Dominus beneficii. Jus tamen tale ad beneficium v. g. quod quis habet vi praesentationis, electionis, vel expectativæ cum alio jure ad beneficium permutari posse, dum adest legitima Superioris auctoritas; eo quod, si beneficia per reciprocam resignationem transferantur de persona in personam, non ad irritum, cum non etiam jura ad beneficia similiter transferri possint, si legitimus Superior consenserit, tradit Castrop. *de benef.* d. 6. p. 3. §. 2. n. 15. Contra Garc. *loc. cit.* n. 17. ubi ex sententia à se citatorum n. 16. infert, non posse fieri permutationem de jure ad rem, pro quo citat Zerol. *in pr. Ep. p. 2. v. renunciatio.* §. 10. Azor. *ubi antè.* q. 22. Cuchum. Delphin. & c. Item contra Paris. l. 2. q. 23. n. 4. & 15. Corrad. *pr. benef.* l. 5. c. 1. n. 42. Chok. *loc. cit.* n. 4. & 5. & seq. & alios censentes, non posse hoc jus cedi seu resignari in favorem certæ personæ; cum transferri nequeat in alium : & hinc in specie expectativam unam cum alterius expectativa permutari non posse : quorum sententiam secutus fui supra, ubi, an resignari possit beneficium, super quo resignans habet solum jus ad rem. Qui tamen AA. ut expressè Chok. *loc. cit.* n. 9. uti & Tond. *loc. cit.* n. 9. ex Paris. l. 2. q. 10. n. 5. limitant hoc ipsum, quod ipsiusmodi jura resignari nequeant (intellige in favorem) nisi tamen facta esset resignatio coram Papa, qui admittit resignationem habitâ scientiâ expectativæ cum derogatione. Sic quoque Lessius, postquam *loc. cit.* n. 199. dixisset communio sententiam, nempe quod jus ad beneficium, praesertim gratiæ expectativæ, cum alio jure simili ad beneficium, vel in beneficio permutari nequeant, addit; *puto tamen, has permutationes non esse irritas, si Ordinarius illas admittat; quia nusquam hoc jure expressum; & interveniente auctoritate Superioris in hujusmodi non committitur simonia; cum sint res spirituales. Unde si ob justam causam, v. g. ad licentiam*

ponendam fieret, non putarem damnandum. Suarez etiam *de relig.* l. 4. c. 31. n. 19. apud Garc. *loc. cit.* n. 17. traditis talium jurium permutationes fieri posse in manibus Praelati, si alias habentes talia jura haberent facultatem transferendi eadem in alios.

Quæstio 821. *An beneficium cum non beneficio, puta cum pensione Ecclesiastica, decimis, cum præstimonio, cum hospitali, commendâ, titulo patrimonii, surgente vice beneficii, permutari possit?*

1. Respondeo primò: fieri non potest permutatio beneficii cum aliare, etiam spirituali non beneficio. Tond. *qq. benef.* p. 2. c. 4. §. 8. n. 25. cum communi Doctorum *in c. fin. de rer. permutatione.*

2. Respondeo secundò: In specie permutari potest beneficium cum pensione, si ea assignata est Clerico in titulum beneficii. Chok. *de permut.* p. 2. c. 18. n. 1. citans Gig. *de pens.* q. 33. Paris. & c. Secus est de pensione non titulata, seu simplice; hæc enim, etsi Ecclesiastica sit, seu assignata Clerico de fructibus beneficii, cum tamen non sit quid perpetuum, sed temporale, cum beneficio permutari nequit. Paris. l. 2. q. 15. n. 10. Barbof. *juris. Eccles.* l. 3. c. 15. n. 179. Chok. *loc. cit.* n. 2. & 8. quin etiam, cum temporale quid sit, habens annexum duntaxat aliquid spiritualitatis dependenter, & consequenter non solum irritam esse talem permutationem, sed & simoniacam; eo quod temporale cum spirituali permuteatur, asserit Chok. *ibid.* n. 4. & 8. imò committi in hoc simoniam juris divini, asserit Barbof. *loc. cit.* unde etiam ne quidem à Papa expediri posse talem contractum per modum permutationis, licet alio modo possit, ut puta, in subsidium sustentationis resignantis beneficium; cum tunc non tanquam pretium beneficii sit pensio, sed tanquam alimentum, quod Papa suâ potestate confert, tradit Chok. *loc. cit.* n. 4. & 5. ex Redoan. *de simon.* p. 3. c. 11. n. 12. atque ita concludit Chok. *loc. cit.* n. 8. talem permutationem non subsistere nisi in præjudicium resignantis, qui proinde redire non possit ad suum beneficium, utpote quod ex delicto hoc suo amisit, præterquam quod beneficia simoniacorum vacant.

3. Respondeo tertio: Neque permutari potest beneficium cum decimis, Tond. *loc. cit.* citans Rebuff. *in pr. p. 3. de permut.* n. 24.

4. Respondeo quartò: Neque cum Capella non erecta in titulum, seu cum legato aut fundatione simplice. Tond. *loc. cit.* n. 26. citans Papon. l. 1. tit. 7. *arresto* 1. Mantic. *de tacit. convent.* l. 25. tit. 9. n. 43. Sanch. *conf. moral.* l. 2. c. 3. *arbitrat.* 37. n. 18.

5. Respondeo quintò: Neque cum hospitali, dum illud tantum datur Clerico in administrationem, adeoque beneficium non est. Tond. *loc. cit.* n. 26. ex Sanch. *loc. cit.* etsi de cetero hospitalia sic data in administrationem clerico, resignari possint in favorem, juxta dicta alias, ubi, an resignari possint hospitalia; secus est de hospitali, quod confertur in titulum beneficiale. Chok. *loc. cit.* qui etiam, quod tale sit, colligi dicit ex eo, quando habet campanile cum campana ad congregandos homines pro divino Officio, prout scribit Mandos. *ad reg. de annal.* q. 10. *Milis v. beneficium* n. 4.

6. Respondeo sextò: Neque cum præstimonio, seu portione præstimoniali (quod vel quæ est annuus quidam redditus ex beneficiorum redditibus detractus, destinatusque ad sustentandos juvenes studentes. Chok. *de permut.* p. 2. c. 6. n. 1.) dum juxta hanc

hanc primam sui institutionem non est beneficium, seu non datur in titulum perpetuum, habentem annexum obsequium aliquod spirituale, Paris. l. 2. q. 1. n. 25. secus est, dum praestimonium est beneficium, uti hodieum ferè suat pluraque; praesertim in Hispania. Chok. loc. cit. n. 2. & 3.

7. Respondeo septimò: neque permutari potest beneficium cum Commenda temporalis, seu beneficium ad tempus commendatario; quia Commendatarius nullum jus seu titulum habet in tali beneficio, sed solam administrationem. Paris. l. 2. q. 17. n. 2. & 3. Chok. loc. cit. c. 7. n. 2. & 3. qui tamen hanc addit limitationem: nisi Pontificis auctoritate expediatur permutatio, citans pro hoc Gammar. ad c. licet. de rer. permut. in c. n. 88. asserit tamen Castrop. loc. mox citando. Probabilis & has Commendas permutari posse auctoritate illius, qui eas commendavit; eo quòd hanc auctoritate transferri possit jus illud temporale, quod talis Commendatarius habet. Quod ipsum tamen Castrop. intelligere videtur non de permutatione talis commenda cum beneficio, sed de permutatione talium commendarum inter se. De commenda autem perpetua, quòd permutari possit cum beneficio, vix dubium est, utpote per quam consequitur Commendatarius jus in illo beneficio & titulum (succedit enim commendam perpetua loco tituli. Castrop. loc. cit. cum communi) facitque fructus suos; quales ferè hodieum sunt commenda, cum parum, aut nihil distent ab aliis provisionibus beneficiorum. Chok. cit. c. 7. n. 4. §. 6. dicens se non videre, quid intercedat, quòd minus indistinctè permutentur. Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 2. n. 2. citans Azor. p. 2. c. 29. q. 11. Garc. p. 11. c. 4. n. 1. 2. id quidem asserens indistinctè de beneficiis datis non in titulum, sed in commendam, ac citans pro hoc plures, intelligendus tamen non nisi de datis in commendam perpetuam; loquitur enim, ut constat ex iis, quae addit n. 13. de beneficiis, quae quia commendata sunt, reservata sunt Papa, qualia non sunt, nisi quae in perpetuum commendantur, nempe à Papa, quorum permutationem, ait *ibidem*, fieri non posse nisi coram Papa.

8. Respondeo octavo: Neque denique permutari potest cum beneficio Ecclesiastico titulus patrimonii, quo quis promotus est ad Ordines, adeoque fungens vice beneficii; eò quòd titulus ille non fit beneficium; cum beneficium debeat esse perpetuum, nimirum absolute & per se, hoc est, fundatione respectu singulorum possessorum duratione quadam stabili ad cuiusque possessoris vitam, quod tali titulo non competit. Chok. loc. cit. c. 13. ex Boëtio Epo. in Clem. unic. de rer. permut. v. si quae beneficia, imò addit Chok. cum dictus titulus fit quid merè temporale, commutare cum illo beneficium fore simoniacum.

Quaestio 822. An, & qualiter beneficium reale cum beneficio fictitio, quod de pertica nominatur, permutari possit?

Respondeo, talem permutationem (dum v. g. habens beneficium, quod optat in alium carentem beneficio transferre, ut facilius hanc translationem perficiat, cum resignatio in favorem coram Ordinario fieri nequeat, fingit, alium habere beneficium, & cum illo ficto beneficio suum reale permutat) fieri non posse, & esse nullam. Chok. de permut. p. 1. c. 1. n. 20. (qui etiam n. 21. addit talem permutationem uti simoniacam & fraudulentam re-

probari à Pio IV. in Constit. quae incipit: *Sanctissimus in Christo Pater*. Ubi etiam locorum Ordinaris interdixerit, ne resignationes ex causa ejusmodi permutationis cum beneficio de pertica, seu quovis alio quocunque nomine sic dolose, & in fraudem nominato, factae vel faciendae tanquam fraudulentas admittere praesumant) Less. l. 2. c. 34. n. 200. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 16. citans quoque eandem Pii IV. Constitutionem. Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 2. n. 16. citans Suar. To. 1. de relig. l. 4. de simon. c. 30. n. 19. contra Rebuff. in pr. p. 3. tit. de permut. n. 14. putantem, talem permutationem fieri posse, & esse validam; eò quòd nullius interfit hac permutatione quam comparis seu compermutantis, dum scit alium carere beneficio, nulla per hoc fit injuria; cum, qui dedit rem suam alteri permutationis gratia, possit dein suo jure cedere, & nolle vicissim rem alterius recipere, sed eam gratis alteri condonare, absque eo, quòd per hoc irriterur permutatio. Quin etiam si bona fide id fecit, nesciens alterum carere vero beneficio, possit redire ad suum beneficium, & alterum cogere, ut acceptum restituat, vel ut impleat contractum. Item contra Lotz. l. 1. q. 31. n. 25. dicentem: defectus doris, quam beneficium prius habuit, & dein amisit, non operatur, ut non sit amplius beneficium, sed ut dicatur beneficium de pertica & impermutabile ob praesumptam fraudem, quae ideo cessante adhuc posset fieri permutatio, & sustineretur, pro quo citat Decium cons. 210. n. 5. & Gomef. l. 1. decis. 28. Idem tenet Ventrig. To. 2. annor. 4. §. 2. n. 40. Verum manifesta est in contrarium responsionis nostra ratio, nempe quòd permutatio generatim sumpta est certae rei ad alteram mutua praestatio. l. 1. ff. de rer. permut. Adeòque res, quae nusquam est, nec dari, nec permutari potest. Ac ita, si de facto nulla est res, quae transferatur, seu vicissim praestetur, non tam celebratur permutatio, quam donatio, adeòque in praesente non fit resignatio permutationis gratia, sed purè resignatio & translatio in favorem, cui Superior non consentit (nec consentire potest, si est Ordinaris) quia non consentit nisi resignationi factae ex causa permutationis, quam credit celebrari. Castrop. Azor. l. cit. & vel sic collatio, per fraudem & errorem, qui huic dispositioni seu collationi causam dedit, extorta est nulla. Less. loc. cit. in fine.

Quaestio 823. An beneficium per simoniam, aut alias sine vero titulo obtentum permutari possit cum alio beneficio, ita ut interveniente auctoritate Superioris recipientis resignationem in eo jus acquirat?

Respondeo negativè. Cum enim quis non nisi rem suam, seu in qua jus habet, permutare valeat, comperutans recipiens tale beneficium, quod alter simoniace, seu aliàs sine vero titulo habebat, in eo jus acquirere nequit. Idque non solum non vi permutationis, sed nec quòd illud nova Superioris auctoritate consequi videatur; Superior siquidem causam permutationis conferens beneficium, non simpliciter & liberè beneficium confert, sed ob permutationem: ergo, cum permutatio sit irrita, Superior non habet voluntatem beneficium illud conferendi. Ita ferè Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 19. citans Gamb. de permut. benef. p. 2. c. 58. qui sic sentire refertur Abb. Imol. Jo. And. Federicum, &c.

Quæstio 824. Quenam beneficia inter se permutari possint.

1. Respondeo primò generaliter: Beneficia omnia permutari posse. Castrop. cit. §. 2. n. 1. dicens, hanc esse generalem regulam. Garc. p. 11. c. 4. n. 11. citans Suar. de relig. tr. 3. l. 4. c. 34. n. 1. Coraf. de benef. p. 1. c. 9. n. 1. Paris. l. 2. q. 1. n. 3. patet ex tit. de rer. permut. patitur tamen generalis responsio hanc limitationem: nisi contrarium sit expressum. Paris. loc. cit. unde dari aliqua, quæ permutari nequeant, patebit ex responsione seq.

2. Respondeo secundò: De beneficiis aliquibus, de quibus fortè magis dubium videri poterat, num permutari possent, in specie. Primò permutari posse beneficia necdum, vel non possessa tam inter se, quàm cum aliis beneficiis jam possessis. Tond. qq. benef. p. 2. c. 3. §. 8. n. 3. Chok. de permut. p. 1. c. 1. n. 4. & p. 3. c. 4. Garc. p. 1. c. 4. n. 15. citans Coraf. de benef. p. 1. c. 9. n. 1. Mantio. de tacit. & ambig. convention. l. 25. tit. 9. n. 2. & 9. Gambar. &c. Sic quoque beneficia solum verbò à Papa collata ante expeditionem Bullarum permutari posse. tradit Chok. loc. cit. p. 2. c. 33. citans Peckium tr. de amotiz. at. c. 26. Malfard. de prob. conel. §. 46. n. 18. Rebuff. &c.

3. Secundò: Exempta in hoc solum sensu, quòd sint in Ecclesia exempta à jurisdictione Episcopi, cujus tamen populus exemptus ab ea non sit, permutari possunt, etiam coram Ordinario, seu Episcopo. Pith. ad tit. de renunc. n. 13. Chok. loc. cit. p. 2. c. 3. n. 5. Exempta autem in hoc sensu quòd ipsa quidem etiam beneficia exempta sint ab Episcopo, subiecta tamen sint proprio Prælato, permutari possunt coram dicto Prælato, si hic habeat jurisdictionem quasi Episcopalem, vel etiam aliàs privilegium recipiendi resignationes. Chok. Pith. ll. cit. juxta dicta à nobis alibi.

4. Tertiò: Manualia, quòd licet possessor hujusmodi beneficiorum sit revocabilis, potest tamen volente Prælato esse perpetuus. Chok. loc. cit. c. 9. n. 2. Vide circa hoc plura suprà, ubi, an manualia resignari queant.

5. Quartò: Electiva, accedente tamen ad hoc, aut saltem subsequente consensu Electorum, Chok. loc. cit. c. 10. n. 1. qui etiam n. 3. ait, dum permutatio, vel etiam resignatio horum beneficiorum fit in favorem & utilitatem personarum, sufficere consensum hunc esse majoris partis eorum, quorum interest: dum vero fit in favorem vel utilitatem Ecclesiarum, requiri consensum omnium. citat pro hoc Gemin. in c. unica. de rer. permut. in §. n. 15. plura etiam de hoc suprà, ubi de resignatione Electivorum.

6. Quintò: Beneficia consuetæ, vel præbendæ consuetæ optari. Azor. p. 2. l. 7. c. 30. q. 7. citatus à Chok. loc. cit. c. 20. n. 5. cum plurimis aliis citatis suprà, ubi de resignatione horum beneficiorum. Limitat tamen hoc ipsum Chok. ibid. n. 7. ut non sustineatur permutatio, sed optio adhuc locum habeat, si ipsa consuetudo optandi jam ab antiquo obtinuerit, in omni vacatione, nedum simplici, sed etiam in vacatione ex resignatione permutationis gratiâ; si tamen Papa, vel Legatus clausulam derogatoriam statutorum & consuetudinum Ecclesie de optando expressè non inseruisset in provisione. Item limitat id. n. 8. ut non procedat responsio de permutatione facta ob utilitatem permutantium; eò quòd hæc ambitiosa sit & restringenda, sed de permutatione facta ob utilitatem Ecclesiarum. citat pro hac distinctione Gig. de pens. q. 1. P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

63. n. 14. addit tamen, hoc posterius, nempe quòd permutatio fiat ob utilitatem Ecclesie, hisce temporibus raro fieri.

7. Sextò: Beneficia Parochialia & Curata tam inter se, quàm cum simplicibus, seu non curatis permutari possunt, etiam dum possessor beneficii curati necdum factus sacerdos, seu intra annum, etiam in fine ejusdem, intra quem recipiens beneficium curatum promoveri debet ad sacerdotium, (modò, ut addit Chok. apertè non constet, permutationem fieri in fraudem, qualem aliàs sapere videtur talis permutatio intra dictum annum. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 25. fuse Ventrigl. To. 2. annot. 4. §. 2. n. 53. Chok. loc. cit. c. 11. n. 2. citans Archid. in c. cum ex eo. de elect. Gammar. ad c. licet. de rer. permut. in §. n. 98. Milis in repertor. v. permutari potest, eò quòd licet, intra annum promoveri debeat Curatus, jus tamen in beneficio retineat usque ad finem anni, ac ita nemini injuriam faciat, dum utitur jure suo, permutando illud cum alio beneficio simplex habente, qui tamen ardebitur quoque intra annum alium ab adepta quieta possessione dicti beneficii curati promoveri. ut Chok. loc. cit. n. 4. debet quoque, qui simplex permutavit cum Parochiali, subijcere se novo examini, non tamen concursui. Ventrigl. To. 2. annot. 4. §. 2. n. 46. advertendum etiam juxta dicta aliàs de resignatione beneficii Parochialis, hodie in Curia non admitti indistinctè, & absolute talium beneficiorum curatorum permutationes, aut resignationes, nisi exprimat, à quo tempore resignans, vel permutans illud possederit.

8. Septimò: Pari modo permutari possunt Vicarie perpetuæ Paris. l. 2. q. 1. n. 13. citatis plurimis.

9. Octavo: Episcopatus inter se permutari possunt, sed non nisi interveniente auctoritate Papæ; cum sine hac resignare nequeant. Paris. l. 2. q. 1. n. 59. Chok. de permut. p. 1. c. 26. n. 1.

10. Nono: Abbatia inter se permutari possunt. Chok. loc. cit. c. 26. n. 2. citans Dynum conf. 22. n. 5. posseque id fieri etiam coram Legato de latere juxta c. si Abbatem. de Elect. in §. 6. ait Idem Chok. ibid. n. 3.

11. Decimò: Prælatuæ duarum Ecclesiarum Collegiatarum. Chok. loc. cit. c. 27. n. 1. Proceditque id ipsum, etiam si Prælatuæ ambæ sint in eadem Ecclesia, & censeantur jure diverso. v. g. Præpositura, & Archidiaconatus. Chok. p. 3. c. 35. ubi etiam, quòd dignitas seu Prælatuæ cum simplici permutari possit, citans Mantio. de tacit. & ambig. contract. l. 25. tit. 9. n. 57. Non tamen in vitis collegis, dum jus eligendi spectat ad Capitulum, coram Episcopo vel Legato fieri potest hæc permutatio. Chok. ibid. n. 2. scus est, si Episcopus ex indulto Papæ, vel ex consuetudine haberet collationem illarum dignitatum; sicut enim tunc in vitis collegis conferre potest illa, ita multò magis præstare auctoritatem permutationi. Chok. n. 3.

12. Undecimò: Beneficia Patrimonialia (qualia dicuntur, non quòd à paterna hæreditate proveniant, utpote instituta à parentibus, vel avis, ut conferantur filiis, nepotibus aliisque, eorum descendentibus, sed quæ ex concessione Apostolica, aut statuto Apostolicâ auctoritate confirmato, vel ex immemoriali consuetudine necessariò conferenda non sunt, nisi incolis seu originariis alicujus patriæ, Urbis, oppidi, Parochiæ. Chok. loc. cit. n. 12.) etiam eorum permutationes, vel etiam aliæ resignationes (intellige in favorem) veterentur recipi per Bullam Alex. VI. ut referunt Gonz. gl. 9. §. 1. n. 2. Chok. loc. cit. n. 1. Idque usque ad eò ut juxta re-

sponsonem S. Congregat. ad c. 15. sess. 25. Trid. quam refert Chok. loc. cit. Decretum illud Tridentini, quo cavetur, ut, si pater & filius in eadem Ecclesia beneficia habere conperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare vel permutare, locum non habeat in filio, etiam illegitimo, habente beneficium patrimoniale, quod permutari non potest in Ecclesia, in qua idem Pater habet, ei tamen non infertur ob Paralytum, si concessum sit tali filio, ut retineat, quia permutare non potest. Id tamen sic intelligendum, ut non resignentur, vel etiam permutentur iis, vel cum iis, qui quoque filii patrimoniales, seu incolæ ejusdem loci sunt, juxta expressam Rotæ decis. in Jacensi Rectoria. 19. Octob. 1598. quam citat Chok. loc. cit. ubi dicitur: beneficia, quæ debentur ex indulto Apostolico filiis Patrimonialibus, non possunt permutari ad favorem filiorum non patrimonialium.

13. Duodecimò: Beneficia juris patronatûs, qualiter autem ad eorum permutationem requiratur consensus patroni, vide fusè explicatum supra, ubi qualiter resignari possint ea beneficia.

Quaestio 825. Quenam beneficia inter se permutari non possint?

1. **R**espondeo primo: Beneficia reservata Papæ, sive generali sive speciali reservatione, vel etiam quorum unum reservatum, & alterum non reservatum, permutari non possunt coram Ordinariis, vel etiam Legatis de latere, sine speciali Sedis Apostolicæ mandato. Chok. de permut. p. 2. c. 2. num. 2. 3. 7. Ventrigl. to. 2. annot. 4. §. 1. nu. 26. Vide hoc ipsum fusè tractatum supra, ubi, num. reservata resignari valeant. Atque ita jam etiam permutari nequeunt, super quibus à Sede Apostolica concessa est expectativa, ne illudantur expectantes. Paris. l. 2. q. 10. nu. 2. & 3. Illud hic observandum, quòd etiam permutatio reservatorum facta auctoritate Papæ valeat, etiam nullà factà mentione reservationis, dum reservatio generalis est, & nota in Curia; eò quòd verisimile sit, Papam scivisse ejusmodi reservationem; non tamen subsistat in hoc casu, si reservatum est beneficium reservatione speciali, seu particulari, & secretà, factà in favorem certæ personæ, eò quòd Papa potuit esse nescius istius reservationis, eò quòd in dubio nemini præjudicare velle præsumatur. Chok. loc. cit. c. 3. num. 1. & 2. citans Gamb. ad c. licet. de rer. permut. in 6. n. 45. Federic. de Senis tr. de permut. q. 4. Mandos. ad reg. 1. Cancell. q. 13. n. 4. Milis in repertor. v. permutatio facta per Papam. Possè tamen istis permutationibus succurri per gratiam; quam vocant perinde valere, quæ solet impetrari, cum quis dubitat, primam Papæ gratiam seu provisionem ex aliqua causa impugnari posse, ut perinde valeat, ac si valida fuisset tempore impetrationis, tradit Chok. ibid. n. 3.

2. Secundò: Beneficia exempta in hoc sensu, quòd soli Papæ subiecta; non nisi coram Papa permutari possunt. Paris. l. 2. q. 8. num. 4. juxta dicta aliàs de resignatione exemptorum.

3. Tertiò: Beneficia unita permutari nequeunt: cujus plures extensiones, & limitationes vide supra, ubi, an, beneficia unita resignari possint. Quibus hæc addenda limitatio, quòd si unio non præcesserit totam permutationem, sed præcesserit quidem collationem beneficiorum resignatorum permutationis gratiâ, secuta autem sit post resignationes illorum beneficiorum, non impediatur

permutatio; cum gratiâ permutationis facta sint illa resignationes. Chok. de permut. p. 2. c. 8. nu. 2. citans Pet. de perusio. tr. de Permut. p. 1. q. 6. Caccia-lup. de unionib. a. 8. q. 13.

4. Quartò: Beneficium, cujus titulo quis promotus est ad Ordines. Ventrigl. loc. cit. nu. 45. qui hanc adjicit limitationem, nisi factà mentione hujus tituli, citatque Gratian. discept. for. c. 159. n. 3. & Barbof. de pot. Ep. p. 2. alleg. 19. n. 43. Vide de hoc dicta pluribus supra, ubi, an resignari queat tale beneficium.

5. Quintò: Permutari nequeunt litigiosa; quia durante lite conferri nequeunt, Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 2. n. 6. Azor p. 2. l. 7. c. 29. Garc. p. 11. c. 4. n. 20. contra Rebuff. in pr. p. 2. tit. de permut. n. 33. contrarium inveniunt; eò quòd ex permutatione litigiosi beneficii nullum Ecclesiæ detrimentum proveniat, modò, in quem translatum est, non sit potentior. Ratio responsonis pater, quia tale beneficium nec in favorem tertii resignari potest (de quo vide dicta fusè supra, ubi, an beneficia litigiosa possint resignari) neque beneficia durante lite conferri possunt, ut Castrop. loc. cit. & beneficia compermutanda debent esse compermutantium pacificè, ut Garc. loc. cit. De cetero videtur nihil obitare, quòd minùs tale beneficium litigiosum permutetur cum alio beneficio quietè possessio à colligante; cum in ejus favorem cedi possit beneficium litigiosum, & sic purgetur vitium litigiosi & lis extinguatur, ut eidem jam conferri valeat, etiam ab Ordinario.

Quaestio 826. An unum beneficium pro pluribus permutari possit?

Respondeo affirmativè; quia unum pluribus aequivalere potest. Chok. de permut. p. 2. c. 17. n. 1. Castrop. loc. cit. n. 8. citans Rebuff. in pr. loc. cit. nu. 40. Nav. conf. 43. de simon. n. 3. Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 12. Garc. loc. cit. num. 14. citans plures alios; modò tamen nihil obstat, à compermutante illo ea plura beneficia possideri. Castrop. Garc. l. cit. fieri enim possent, ut voleas illa plura permutare pro uno illa plura, utpote incompatibilia possideret cum dispensatione Papæ, in quo casu non succederet illa permutatio, dum alter compermutantium simili dispensatione instructus non esset; dispensatio enim est personalis, & personam dispensati non egreditur. Chok. loc. cit.

Quaestio 827. An, & qualiter beneficia inæqualia (puta, quia unum est dignitas, vel conjunctum cum jurisdictione, administratione rerum Ecclesiasticarum, cum Cura animarum &c. Alterum sine talibus seu simplex: Item quia unum amplius habet redditus, alterum tenues) permutari inter se valeant?

1. **R**espondeo ad primum: Prælaturas, dignitates, similiaque beneficia duplicia: Item curata cum simplicibus permutari posse, etiam coram Ordinariis, dum aliud nihil, v. g. racione reservationis, incompatibilitatis &c. obstat, dictum est paulò antè. Possunt quoque ea; quæ uberes redditus habent, permutari cum tenuibus, modò fiat coram legitimo Superiore modo debito, aliudve speciale nihil, præcipuè fraus obstat. Ventrigl. to. 2. annot. 4. §. 2. n. 40. Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 9. ubi

ubi loquens generaliter tam de inæqualibus ratione reddituum, quam ratione jurisdictionis, administrationis, Curæ &c. ait: *utrumque inæqualia sunt, nihil eorum inæqualitas impedit, quò minus permutari possint, modò legitima Superioris auctoritate commutentur.* citat pro hoc Federic. de Senis. *tr. de permut. benef. q. 40.* Ubald. *tr. eod. n. 27.* Ægid. *eod. tr. p. 2. q. 2.* Quin & posse, etiam coram Ordinario permutari pingue cum tenui, etiam si recipiens tenuē se decenter inde sustentare nequeat, dum non est in Ordinibus sacris; cùm tunc ratio decoris, statûs Ecclesiastici cesserit; secus si est in Ordinibus sacris, ne per ejusmodi permutationem cogatur egestatem sustinere in opprobrium Ordinis sacri, tradit Chok. *de permut. p. 3. c. 6.* citans Card. Paris. *conf. 40. n. 3. vol. 3.* Verumtamen non solum, si fiat permutatio beneficii alicujus redditus cum beneficio de pernica, fraudem præsumi, ait Lott. *l. 1. q. 31. n. 27.* cum Gomez. *ad reg. de infirm. q. 19.* & Tholo-fan. *de benef. c. 31. n. 15.* verum etiam, si fiat de beneficio tenui, seu pinguis cum tenui, per quo citat Abb. *in c. verisimile. de præsump. n. 1.* Lofred. *conf. 17. n. 36.* Tiraq. *ad l. si unquam. c. de revocat. donat. v. donatone largitus. n. 122.* & Rotam in *Gerund. benef. 9. Martii 1622.* Idem cum Lott. tener Ventrigl. *loc. cit. n. 40.* Card. de Luca. *de benef. d. 4. nu. 3. & 5.* addens ex Paris. *l. 13. q. 4. nu. 8.* hanc præsumptionem reddi fortioerem, concurrentibus aliis circumstantiis, ut sunt inæqualitas ætatis ac valetudinis, conjunctio sanguinis, quæ etiam singulæ pro fraudis conjectura & præsumptione considerari soleant, adeoque multò magis considerando eas unitas seu simul. Item accedere ait, alteram notabilem conjecturam fraudis, quòd beneficium exigui valoris de recente erectum fuerat, & sic affectatè ad hoc præordinatum, quod ipsum tamen distinguit, seu limitat Azor. *cit. q. 15. vers. verum id.* cum Feder. de Senis. Ubald. Ægid. Jo-And. Jo-Monacho, quos citat, ita ut non ex eo ipso, quòd quis pingue cum tenui permutet, censeatur fraudulenta permutatio, nisi aliæ conjecturæ accedant, puta, si Avunculus permutet cù tenui sui nepotis, vel si Senex, aut morti vicinus, graviterque infirmus permutet, utpote in quo casu non tantum expectantes, sed etiam collatores suâ collatione de fraudarentur, & differretur ad eorum successores. Jam verò fraudulenta permutatio nulla est. Ventrigl. *loc. cit. n. 38.* citans Card. Paris. *conf. 130. vol. 4.* Rebuff. *in pr. tit. de permut. n. 42.* & seq. Paris. *de resign. l. 13. q. 4. num. 5.* dicens, sic affirmare DD. omnes in *c. 2. de renunc. in 6.* Unde jam ad id maxime advertere debere Ordinarios, num in permutationibus coram se factis fraus intervenerit, ait Ventrigl. *cit. n. 38.* Sic considerandum esse, an talis suspicio fraudis fuerit purgata ex facto & auctoritate Superioris, statum scilicet scientis, & tamen permutationem admittentis citra fraudem cujusquam, ait Lott. *loc. cit. n. 29.* Quod ideo dicit, vix posse praticari in inferiore à Papa; Garc. tamen *p. 11. c. 4. n. 100.* absolute ait: quia Superioris auctoritas, & præsentia præsumptionem tollit, nec delictum præsumendum est; permutationem non in fraudem, sed ex honesta affectione processisse, credendum est. Citat pro hoc Menoch. *de præsump. l. 6. præsump. 78. num. 4.* Decium. *conf. 210. n. 5.* Coraf. *de benef. p. 1. c. 9. n. 10.* &c. Ad-jicit tamen etiam Garc. *n. 101.* hanc sui dicti limitationem: nisi in contrarium urgeant conjecturæ, quas tamen conjecturas, dum ait *n. 102.* militare

P. Leuren, Fori, Benef. Tom. III.

respectu expectantium solummodò, adeoque cùm expectativæ hodie dum sint sublata per Tirid. conjecturas fraudis permutationum videri cessare, in hoc inquam, ut Ventrigl. *loc. cit. n. 39.* & 40. falli dicitur, cùm ut insinuat, in talibus permutationibus considerari possit fraus etiam in præjudicium collatorum. Ad quod tamen dicere posset, quòd si, juxta dicta à nobis supra, requiratur consensus etiam collatorum quò ad permutanda beneficia, non posse in hoc iis præjudicari. De cetero excludi hanc præsumptionem fraudis aliâ præsumptione in contrarium, ut si habens pingue permutet ob æris intemperiem, ob non tutum accessum &c. ait Ventrigl. *loc. cit. n. 40.* ex Riccio *in pr. p. 3. resolut. 334. n. 3.*

2. Respondeo ad secundum primò: In permutatione beneficiorum inæqualium, dum faciendâ fortè aliqua compensatio, per assignationem aliquam pensionis æstimari & compensari non debet nec potest citra crimen simoniæ (utpote dum sic jus spirituale cum temporali commo-dum commutaretur) conditio dignitatis, potestatis, jurisdictionis, vel alterius similis juris conjuncti beneficio, sed sola quantitas fructuum vel aliorum emolumentorum temporalium ex beneficio provenientium. Azor. *cit. q. 15.* Idem tradit Less. *l. 2. c. 35. n. 100.* ubi inquit: *Si alterum beneficium sit altero dignius, & paritas sit reddituum, est simonia juris divini, si pecunia, vel pensione excessus ille dignitatis compensetur, cùm illa dignitas omnino sit spiritualis.*

3. Respondeo ad secundum secundò: Pactum in initum inter permutantes, quo alter propriâ auctoritate reservat sibi fructus excedentes sui pinguioris beneficii permutati, aut pensionem pro adæquatione fructuum, est simoniacum. Chok. *de permut. p. 3. c. 7. n. 1.* & *c. 2. nu. 4.* & 15. cum Nav. *conf. 50. n. 3. l. 5. de simon. & Suar. l. 4. de virtut. & statu. religio. c. 34. num. 9.* quos citat contra Lessium *loc. cit. n. 101.* & 102. & citatos ab eo Sylv. *v. permutatio. q. 2. Sot. l. 9. a. 2.* Cajetan. Angel. &c. censentes, posse beneficia habentia inæquales proventus inter se permutare excessu alterius pensionis, vel pecuniâ compensato; non quidem, si excessus ille, seu jus recipiendi copiosiores fructus maneat annexum titulo beneficii; sed si separatur. Posse enim jura proventuum separari à titulis utriusque beneficii, & primò ipsi tituli nudè simpliciter permutari, ac dein alio contractu permutari jura proventuum, compensato excessu opulentioris; cùm jura proventuum sic separata à suis titulis non sint spiritualia, sed quid temporale, posse sub tali pacto, nempe ut incrementum alterius pretio compensetur, commutari, asserit Less. *loc. cit.* addendo: cavendum, ne hi contractus permisceantur, uti fieri asserit, si in permutatione titulorum apponeretur pactum de permutatione proventuum, & compensatione. vel etiam, ut habet idem Lessius, & approbat Chok. *loc. cit. nu. 6.* si compensatio non exigatur pro excessu illo manente annexo titulo beneficii; sed pro incommodo temporali, quod subit possessor pinguioris, spoliando se illis proventibus; cùm tunc constituta pensio non sit pretium beneficii, aut proventuum annexorum, sed conditio quædam necessaria, ut possessor pinguioris servetur indemnis, sine qua indemnitate non vult permutare suum beneficium. Quod si petas à Lessio, quomodo, qui permutant sic nudè titulos, retinere possint jura proventuum; eum hæc jura tantummodò ratione titulorum illis

L. 1. 2.

compe.

competant, respondet n. 103. id fieri dispositione juris, & ea tantisper retineri, donec & illa inter se permutent, ut hic rursus coalescant cum suis primis, seu beneficalibus titulis; siquidem id solum ad hunc finem, & cum hoc onere concedi, ut sine specie simonia permutatio fiat. Quodsi etiam opponas illi, hinc sequi, posse beneficium nullos fructus habens permutari cum alio beneficio fructus habente, compensatis fructibus pecuniâ: Admittit, id fieri posse auctoritate Papæ, non Inferioris; hinc tamen non sequi, quod propriè præbenda vendatur pecuniâ; eò quod supponatur, jam jus proventuum esse à titulo legitimâ auctoritate separatum, factumque temporale, & desiisse propriè esse præbendam, quod per Papam fieri posse, sit indubitatum. Verum, ut vides, hic etiam ex mente Lessii necesse est intervenire auctoritatem & potestatem Papæ, utpote cuius est, separare hac ratione jus fructuum à titulo beneficii. Atque sic adhuc partes sine hac auctoritate, inter se privatâ auctoritate de tali compensatione pacisci, et si intentione separent jus proventuum à titulo ipsò beneficii, sine simonia non posse. Et hinc, ut rectè Chok. loc. cit. n. 4. illum permutandi modum, quo prius nudi tituli permutarentur, dein etiam jura proventuum, periculosum esse, & sapere simoniam palliatam. De cetero tamen, dum beneficia prædia quadam vel possessiones annexas habent, & hæ inæquales sunt, posse prius ipsa beneficia simpliciter & liberè commutari absque ullo pacto compensandi id, in quo unum ab altero superatur, dein dictas pensiones seorsim per se posse permutari; eò quod, cum sint res temporales, tutò datur quid, ac recipiatur, quo compensetur id, quod abundat in altero, tradit Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 17. juxta c. ad quæstiones. de rer. permut.

4. Respondeo ad secundum tertio: Cum dubium non sit, posse Papam separare dictum jus proventuum à titulo, adeoque posse illum inæqualitatem illam pecuniâ, vel alia re temporali, vel maximè autè constitutâ pensione supplere. Chok. loc. cit. nu. 5. Argumento cap. ad quæstiones. de rer. permut. ubi Clemens III. approbat permutacionem duarum Ecclesiarum Parochialium, compensato excessu opulentioris pecuniâ; fieri poterit talis permutatio cum dicta compensatione, etiam partibus de hoc inter se paciscentibus, non secus, ac alia resignatio in favorem reservatâ pensione, si super hoc dein rogetur consensus & Auctoritas Papæ. Verum utrum hoc fieri quoque possit coram Ordinario, & is in hac causa coarctandi fructus beneficiorum permutatorum imponere possit pensionem duraturam ad vitam ejus, cui reservatur, aut aliud temporale quicquam, non convenit inter AA. de pensione ex hac causa imposta. Affirmant Ventrigl. ro. 2. annot. 4. §. 2. n. 31. citans Gonz. gl. 14. n. 38. Gig. de pens. q. 6. nu. 2. Valent. ro. 3. 2. secunda. d. 6. q. 16. p. 3. Cajet. 2. 2. q. 100. 4. 4. Delphin. de jurep. l. 3. q. 18. num. 161. citati à Garc. p. 1. c. 5. n. 344. Chok. loc. cit. n. 14. citato Wamel. ro. 1. conf. 264. n. 1. & alii cum Nav. conf. 3. de simon. nu. 4. Negant Ugolin. de simon. Tab. 1. c. 27. §. 1. n. 3. Corrad. in respons. casuum. q. 42. in addit. pag. 8. Cechus. Philarch. citati à Garcia. n. 345. cum quibus ipse sentire videtur, & ita tener Azor loc. cit. q. 16. & nos tenuimus suprâ, ubi, an & qualiter Episcopus reservare possit pensionem ex hac causa, quæ vide. De cetero hanc inæqualitatem beneficiorum permutandorum compensari potius

posse per constitutionem pensionis, quàm per numerationem pecuniæ præsentis semel intervenientis; vel etiam, quod idem est, per praestationem alterius rei spiritualis, censet Chok. cit. q. 2. n. 16. ex Boëtio Epon. in c. cum olim. de rer. permut. num. 102. eò quod compensatio talis de fructibus & obventionibus ipsius beneficii depromenda, naturam beneficii spiritualem quadatenus retineat, dum vel sic non tam temporale quid pro beneficio pinguiore, quàm spirituale, aut spirituali annexum, saltem dependenter aut consequenter (quale quid est talis pensio) vicissim rependatur. Verum quid de spiritualitate pensionis sentiendum, fuse examinarum est suprâ.

Quæstio 828. An, dum in gratia, qua contulit Papa alicui beneficium, appositum est decretum de dimittendo beneficio præhabito, possit illud permutare, vel etiam in favorem resignare?

Respondeo negativè. Garc. p. 11. c. 5. nu. 58. & ex eo Chok. de permut. p. 3. c. 18. citans pro hoc plures decis. Rotæ. Unde is, cui decretum hujusmodi positum est, neque post, neque ante possessionem secundi poterit resignare conditionaliter, seu ex causa permutacionis, non factâ mentione dicti decreti, aliâs resignatio erit subreptitia, & nulla à principio. Garc. n. 61. Chok. loc. cit. non tamen simoniaca, ut idem ex Farinac. conf. 75. nu. 1. & 17. Multò que igitur minùs poterit resignare permutacionis gratiâ coram Ordinario. Quodsi fecerit, lapsò termino concessò ad dimittendum, vacabit utrumque, seu secundum hoc beneficium, & præhabitu ad dispositionem solius Papæ vi dicti decreti. Garc. n. 62. Chok. loc. cit. Et quamvis interim ad dictum terminum usque valuisse resignatio, seu permutatio facta coram Ordinario, habitâ tamen possessione, & adveniente illo termino dimittendi, irrita censetur. Garc. Chok. l. cit. qui tamen addunt, moriente illo, vel matrimonio contrahente ante adventum dicti termini, non irriturum decretum illud in beneficiis sic vacantibus, nec fore illa reservata, ex quo vacarunt ante adventum illius termini & conditionis, nec irritam censendam resignacionem, seu permutacionem. Vide de his plura suprâ, ubi, an obtento secundo incompatibili prius habitu resignari possit ad favorem.

Quæstio 829. An, & qualiter beneficia existentia in diversis diocesis permutari possint?

1. Respondeo ad primum: Permutari ea posse, ut supponunt AA. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 8. Tond. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 8. n. 11. Ventrigl. loc. cit. n. 22. Chok. de permut. p. 1. c. 14. Garc. loc. cit. num. 65.

2. Respondeo ad secundum: Requirit ad hanc permutacionem utriusque Episcopi, ad quos aliâs beneficia, seu receptio resignacionis eorundem spectat, consensus & auctoritas. Tond. Azor. Ventrigl. l. cit. Putat autem Chok. loc. cit. ex Gamb. ad c. unic. de rer. permut. in 6. num. 134. tutius esse, Episcopum unius permutare cupientium vices suas alteri committere, ut in instante per ipsum tota expediatur permutatio; quàm ut ex intervallo perficiatur; dum nimirum quisque permutantium resignat in manus sui Episcopi beneficium suum, quod

quod intendit permutare, ut postea collationes utrobique subiequantur; eò quòd hoc posteriore modo minùs legitime videatur fieri permutatio; dum simul, ac collatum est beneficium Caji, & Titius illud recepit & possessionem ejus accepit, vacet illius beneficium, ac sic non possit illud resignare conferendum Cajo, utpote quod jam perdidit. Verùm meritò ait, hoc ipsum displicere Federic. de Senis. de permur. q. 11. num. 19. eò quòd, cum hujusmodi resignationes sint ex causa permutationis, ex alia expediri nequeant. Neque etiam statim per adeptionem beneficij, quod habuit Caju, vacet beneficium, quod habet Titius, maxime si alias cum eo non sit incompatible, possitque collatio ex permutatione fieri diversis temporibus, ut DD. communitur in c. unic. de permur. rer. in 6. Idem expressus dicit Ventrigl. loc. cit. n. 47. his verbis: *Quodsi fuerit adimpleta permutatio ab una parte, & capta possessio beneficij, si ex altera parte sit adimplenda permutatio in aliena, & distante diacesi, poterit primus interim retinere utrumque beneficium, etiam quòd sit incompatible, nec potest per alium impetrari sub pretextu, quòd vacaverit, ex quo adeptus est secundum incompatible. citat pro hoc Rebuff. in pr. tit. reg. de infirm. resign. gl. 4. n. 37. Idem omnino, & paulò fufius tradit Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 28. Illud tamen hic notandum ex eodem Chok, loc. cit. n. 6. & Tond. loc. cit. n. 12. & 13. pro quo citatur Abb. in c. bonz. 2. de postulat. Rebuff. in pr. tit. de resp. missis. n. 7. Quodsi alter compermutantium sit alienigena, extititque consuetudo in Provincia seu ditione alterutrius permutantium, vicius ex teris beneficia conferri nequeant, permutationem cum alienigena non subsistere, nisi Principis interveniat indulgentia.*

Questio 830. An accusatus, vel inquisitus de crimine, ratione cuius venit privandus, ante sententiam privationis possit permutare?

Respondet negativè Chok, de permur. p. 1. c. 32. nu. 3. hisce verbis: *Convenit, non subsistere ejusmodi permutationem, & si facta sit, posse de eo beneficium provideri illi, qui in eventum privationis beneficium impetravit. citat pro hac sententia Boëcium. decis. 205. num. 6. Staphil. de lit. grat. rubric. de var. mod. vac. Rebuff. in pr. tit. de infirm. resign. gl. 12. nu. 10. Zerol. in pr. Ep. p. 2. v. renunciatio. Quinimò ait n. 4. per viam attentatorum revocandam ejusmodi permutationem. pro quo citat Laucellot. de attent. p. 1. c. 3. n. 19. malè autem citat pro hoc postremo decisionem Rotæ, in qua dicitur: *Si lite pendente super beneficio reus & possessor transferat beneficium in alium, permutando, vel alio modo, hujusmodi permutatio revocabitur per modum attentati &c.* quia valde diversa sunt: permutatio facta lite pendente super beneficio ipso: in quo casu utique attentat permutans litigiosum: & permutatio facta pendente accusatione, vel inquisitionis iudicio super crimine commisso: in quo casu non attentat, sed utitur jure suo talis criminofus permutans. Unde oppositam sententiam secuti sumus, & fusè firmavimus supra, ubi, qualiter talis resignare valeat. respons. 2. qua vide.*

Questio 831. An privatus ipso jure ob crimen, vel etiam ob affectuionem & possessionem quaesitam secundum incompatibilis ante sententiam declaratoriam permutari possit?

Responsum est ad utrumque negativè contra Caltrop. supra, ubi, an talis resignare possit. Idem ibid. quest. seq. in fine negatum de eo, qui privatus est beneficio per sententiam hominis, nempe quòd, etsi ea executioni data non sit, permutare tamen nequeat, etsi fortè in certo casu resignare adhuc possit in favorem.

Questio 832. An prohibitus de novo acquirere prohibetur permutare, & sic in vim permutationis acquirere aliud?

Respondet negativè Gonz. gl. 14. nu. 55. citans Franc. in c. 1. de excessi. Prelator. in 6. n. 2. Tiracquell. de utroque retractu. s. 31. gl. 1. n. 28. Molin. de primogen. Hispan. l. 4. c. 5. n. 47.

Questio 833. An permutare possit beneficium, qui illud accepit animo dimittendi?

Respondet negativè Chok, de permur. p. 3. c. 39. fundans hanc responsionem in Constitutione Pauli 4. qua sit ejus 33. & incipit: *Inter ceteras, quæ expressè sub pœna excommunicationis lata, & Pape reservata, nec non privationis omnium ac singulorum beneficiorum, & inhabilitatis ad illa & alia impostera obtinenda, eo ipso sine ulla alia declaratione incurtenda prohibet, ne quis acciperet beneficium Ecclesiasticum, sine intentione determinata illa retinendi. Ex qua Constitutione ait, apparere, permutationem in præsentem esse illicitam; tunc quia collatio beneficij facta excommunicato, etiam occulto, non tenet; tum quia dicta Constitutio declarat, taliter acceptantes beneficia incapaces esse ad alia obtinenda, adeoque tutum non videri consilium Nav. 16. de Cleric. non resid. quo scribit, licere acceptare beneficium, donec illi renunciarit cum legitima auctoritate Superioris ad permutandum illud cum alio, vel ad relinquendum, reservatà sibi aliquà pensione. Adidit tamen Chok, in sine cit. cap. eum, qui, ut permutaret beneficium cum alio, eo sine erigit de novo auctoritate Episcopi beneficium, & facit sibi illud conferri animo illud postmodum permutandi, non comprehendi in dicta Constitutione; eò quòd in ea agatur solum de acquisitione beneficiorum jam erectorum; quia hæc, cum jam sint sub potestate Pape, non vult conferre iis, qui animum non habent ea retinendi, citat pro hoc Filiuc. tr. 4. c. 5. n. 46. & 47. quam tamen permutationem beneficij sic noviter erecti, si tenuius sit quam illud, cum quo permutandum, laborare præsumptione fraudis, diximus paulò supra ex Card. de Luca de benef. d. 40. nu. 5. Verumtamen, quid in hoc puncto recipiendi beneficium cum animo dimittendi, vel etiam permutandi, & qualiter dicta Constitutio Pauli 4. intelligenda, dictum est fusè supra, ubi, an possessor exigui temporis resignare possit.*

Questio 834. An dispensatus ad unum beneficium, possit illud cum alio simili permutare?

Respondeo negativè: Cum enim dispensatio sit odiosa, & hinc non trahenda ad alia præter concessa

concessa, argumento *c. non potest, de prob. in 6. c. Ordinarium, de offic. Ordinar. in 6.* dispensatus ad beneficium, quod quis dimittit, non potest vi illius dispensationis aliud ei subrogare. Caltrop, *de benef. d. 6. p. 3. §. 3. n. 10.* Gonz. *gl. 14. n. 56.* ubi, postquam dixisset, quem admodum prohibitus acquirere de novo, non prohibetur permutare, ita etiam in puncto juris dispensatus ad unum beneficium tantum, potest illud permutare pro alio, ut asserunt Jo. And. & Franc. *in c. non potest, de prob. in 6. Gamb. in c. 1. de rer. permut. in 6. n. 79.* Crescent. *decis. 2. n. 6. de reb. Eccl. non alien.* subdit: *Contraria tamen doctrina de stylo Curia in praxi servanda, juxta decis. Rotae decis. 1. de filiis presb. in novis.* Azor *p. 2. l. 7. c. 29. q. 14.* ubi id sic exemplificat. Titius à Papa dispensatus ad habendum simul duo curata, non potest unum ex illis permutare cum alio simili beneficio curato; quia indulgentia seu dispensatio Papæ, utpote odiosa non extenditur ad alia, sed in duobus primis finitur; citat pro hoc Federic. *de Senis de permut. q. 12.* Agid. *eod. tr. p. 3. q. 7.* Ubald. *eod. tr. n. 5. & 6.* Unde jam deducit Azor cum Federic. & Ubald. Quod si talis de facto permutet illorum unum coram Ordinario, ratam quidem esse ademptionem illius beneficii, quod de novo recipit (cujus contrarium, nempe non valere ademptionem hanc secundi beneficii, vel tertii in habentibus duo ex dispensatione Papæ, nisi duo prima dimittat, tenet Lapus apud eundem Azor) eo ipso tamen amittere & illud, quod permutat cum alio; quia illud dimittit, & alterum, quod prius cum eo simul habebat, quoque perdere; eò quòd illud per ademptionem tertii illius beneficii curati vacet. Proinde, ut idem Azor, teste Miles *in repertor. v. permutatio.* solet à Papa impetrari plena facultas, ut nempe possit aliquis ea duo beneficia simul habere, vel alterutrum, aut utrumque dimittere, & alia similia obtinere.

Quaestio 835. An mente captus, senex, infirmus permutare possint?

1. Respondeo ad primum negativè: Cum enim talis usi rationis, & sic consensu careat, donare, alienare, simileve quid facere nequeunt. Chok. *de permut. p. 1. c. 29. n. 1. & 2.* Card. de Luca *de benef. d. 41. n. 3.* Valebit tamen facta à tali permutatio extra tempus amentia, nimirum tempore lucidi intervalli. Chok. *loc. cit. n. 4.* plura de his, uti & num permutatio facta praesumatur tempore amentia, vide apud eund. & Cardin. de Luca *loc. cit.* ubi etiam, ex Menoch. *l. 1. presump. 181.* quòd, cum amentia non praesumatur, sed perfectè & concludenter sit probanda, uti & dicta à nobis supra, ubi, an tales resignare possint.

2. Respondeo ad secundum, & tertium: Permutationem factam à sene praesumi fraudulentam, uti & factam ab infirmo. Paris. *l. 13. q. 4. n. 6. & 7.* permutationem autem factam fraude esse nullam. Paris. *ibid. n. 5.* Porro qualiter in infirmis resignantibus permutationis gratia locum habeat regula de infirmis resignantibus, vide dicta supra, ubi, in quibus resignationibus hæc regula locum habeat.

Quaestio 836. An casu, quo illegitimus obtinuit beneficium in Ecclesia, in qua pater ejus habet, aut habuit beneficium, possit illud permutare cum alio extra illam Ecclesiam?

Respondeo affirmativè: Sic enim Trid. *sess. 25. c. 15.* disponit, talem id posse, quin & talem

cogendum, ut resignet, vel extra illam Ecclesiam permutet intra tres menses, alias ipso jure privatus existat, & super iis quæcumque dispensatio subreptitia censetur. Chok. *de permut. p. 1. c. 30. n. 1.* De cetero filius legitimus Presbyteri non solum non cogitur tale beneficium, quod habet in Ecclesia, ubi Pater ejus habet, aut habuit, dimittere; sed etiam per viam permutationis obtinere beneficium in Ecclesia, ubi Pater illius habet, vel etiam praesidet, non tamen illud, quod Pater ejus proximè habuit. Chok. *ibid. n. 3.*

Quaestio 837. An valeat permutatio pro tertio?

Respondeo negativè: Permutatio enim debet esse inter duos, & damnatur permutatio triangularis, aut quadrangularis; veluti si resignet meum beneficium in favorem Petri, ut is resignet meum, non in favorem mei, sed in favorem Joannis. Gonz. *gl. 14. n. 58.* Ventrigl. *to. 2. annot. 4. §. 2. num. 33.* Garc. *p. 11. c. 14. nu. 21. & 22.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 35. nu. 18.* Azor *p. 2. l. 7. c. 30. q. 6.* Lessius *l. 2. c. 35. n. 87.* Federic. *de Senis de permut. q. 40. in fine.* Nav. *conf. 43. de simon. n. 3.* & plures alios. Et talem permutationem triangularem factam coram Ordinario simoniacam dicunt Gonz. Azor. Less. & alii passim. Porro licet coram Ordinario expediri nequeat. Gonz. Ventrigl. Azor. Less. *loc. cit. num. 88.* testatur tamen Gonz. *loc. cit. n. 60.* Papam tales triangulares permutationes hodie non admittit. Possit nihilominus etiam coram Ordinario eundem finem obtineri duplici permutatione coram eo facta; dum nimirum ego resigno Petro meum, & ipse mihi suum, & dein habito beneficium Petri illud permutem cum beneficio Pauli, quod primitus intendebam habere; tradit Less. *loc. cit. n. 88.*

Quaestio 838. Num permutare quis possit cum minus digno?

1. Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt super hoc in puncto de resignante in favorem minus idonei, quàm est resignans; hæc enim eadem locum habent in permutatione, ut Azor *p. 2. l. 6. c. 15. q. 10.* Illicitam omnino esse permutationem, non secus ac resignationem cum notabiliter minus digno, peccatque (graviter aut leviter, prout per hoc notabile, vel minus notabile damnum inferretur Ecclesiae) tam permutans, quàm permutationem admittens. Hic quidem, quia tenetur ex fidelitate ad minimum, & Justitia legali Ecclesiae bonum promoveri, & damnum ejus impediri; quin & ex Justitia distributiva ejus bona non distribui in ejus damnum. Ille verò quia est causa iniquæ collationis, & damni Ecclesiae; et si enim resignans & permutans non sit distributor, non potest tamen iniquam distributionem petere & procurare, & sic adhuc esse causa damni Ecclesiae. Ita Passerin de Elect. *c. 30. q. 9. num. 133.* qui etiam hinc inferret, contingere posse, ut neque sufficiat vitandum peccatum resignare vel permutare cum æquè digno, v. g. si Rector beneficii sit senex, & is, cui resignat, vel cum quo permutet, sit juvenis, & non desint digniores, quibus committi poterit cura illius Ecclesiae in brevi vacatura; eò quòd tunc non fiat permutatio sine notabili damno Ecclesiae, ac ideo per se loquendo licitè fieri nequeat.

2. Nec obstat ait Passerin. Primò, quòd iura tantum loquantur de eligentibus, præsentantibus

minus dignos, & conferentibus minus dignis; ed quod jus naturale divinum satis clamer in corde cujusque, ut non sit causa damni Ecclesie, praterquam, quod, ut ait Idem, jura humana communis loquentia de Electione, loquantur de ea, ut idem est, quod provisio ad beneficia, qualitercunque ea fiat. Argumento c. 1. *sess. 24. Triu.* Unde & promovens indignum, quisunque ille sit, puniatur ab Ecclesia. Neque obviare secundo, quod ita fervetur in praxi, dum sine inquisitione dignioris & concursu conferantur beneficia resignata (idem est de permutatis) absque eo, quod quisquam conquireretur, renunciata dari minus dignis. Nam, ut ait, id debili nititur consequentia, dum ex eo, quod non sit necessaria inquisitio facta per concursum meritorum promovendi (intelligi vi resignationis, vel permutationis) inferitur, praxin esse, ut beneficia resignata dentur sine sufficiente inquisitione, & informatione, ad hoc, ut Ecclesia ex resignatione non patiatur damnum notabile: imò ait, si hoc non fiat, congeri populus, & scandalizari quotquot id vident, flentes Ecclesia ruinam. Neque obviare tercio, ut habet *num. 135.* Quod ex parte acceptantis resignationem, vel permutationem adducitur, quod scilicet sufficiat ad hoc, ut is ritè acceptet, quod proponatur dignus, ut patet in electo vel presentato, quem confirmator vel institutor tenetur acceptare, ed quod, licet id verum sit in confirmatore vel institutore, quia Electus & Presentatus vi electionis & presentationis habeat jus ad confirmationem & institutionem, ubi dignus est; non tamen teneat, ubi Superior est in plena libertate admittendi & non admittendi; qualiter dicit, admissionem resignationis, & permutationis esse in plena libertate Superioris, qui non possit, nec debeat eam admittere in notabile damnum Ecclesie. Vide de his pluribus Dian. p. 2. *tr. 15. & l. Miscellan. resolut. 41.*

Questio 839. An fieri possit permutatio cum Excommunicato, vel Irregulari?

Respondeo ad primum negativè: Seu permutationem factam cum Excommunicato esse nullam; ed quod collatio ei fieri nequeat, eaque ei facta sit ipso jure nullam in permutatione autem necesse sit acquiri jus novum per collationem, cujus Excommunicatus est incapax. *Garc. p. 7. c. 13. n. 15. citans plures. Paris. l. 4. q. 3. n. 45. Chok. de permut. c. 33. n. 1. & 7. citans Selv. de benef. Abb. in c. cum in nostris. de concess. preb. Rebuff. de pacif. possess. n. 280. Suar. to. 5. de censur. d. 4. S. 7. nu. 11. ubi dicit, resignationem beneficii in favorem Excommunicati, sive simplex sit, sive permutationis causa, invalidam esse. Plura de hoc vide supra, ubi, an Excommunicato resignari possit beneficium. Quamvis autem non valeat quod ad Excommunicatum permutatio, tenet tamen quod ad non Excommunicatum compermutantem. *Garc. loc. cit. n. 17. citans Rebuff. Cosm. & c. Chok. loc. cit. nu. 8. Advertit etiam Garc. ibid. num. 18. & 19. & ex illo Chok. n. 11. & 12. Quod non valeat collatio facta Excommunicato ex causa permutationis, etsi tempore resignationis & admissionis non esset excommunicatus: & de converso valeat collatio & permutatio, si tempore collationis non erat excommunicatus; etsi tempore resignationis ex causa permutationis facta, & admissionis esset excommunicatus, ed quod, licet ex resignatione cau-**

sa permutationis facta, ejusque admissione acquiratur jus Compermutanti, ut ei fiat collatio beneficii, id jus tamen non impediatur per excommunicationem; cum non proveniat ex dispositione beneficii facta circa excommunicatum, sed ex facto ipsius Resignantis causa permutationis cum admissione Ordinarii, & quasi ex conventionem ipsorum permutantium; etsi dicat videri contrarium velle *Suar. cit. pauld supra, n. 11. Addit tamen ipse Garc. n. 20. & hoc ipsum ex eo exscribens Chok. cit. nu. 12. Quod si fieret talis resignatio permutationis gratia in favorem Excommunicati coram Papa, ejusve Legato sine absolutione, qua aliis ad hunc effectum dari solet, non valituram etiam admissionem in favorem illius; ed quod non valeat gratia seu rescriptum impetratum ab excommunicato, juxta c. 1. de rescrip. in 6. quod non habet locum in gratis concessis ab Ordinario, citat pro hoc *Nav. cons. 48. de sent. Excomm. Henric. in sum. l. 13. c. 13. S. 1. Suar. ubi ante, d. 17. S. 1. n. 2.**

2. Respondeo ad secundum: Idem esse de permutatione facta cum suspensio vel irregulari, ex eadem ratione, quod iis fieri nequeat collatio. *Chok. loc. cit. n. 1. citans Less. l. 2. c. 34. n. 120. ubi is solum, quod irregulari non possit fieri collatio. & Paris. l. 4. q. 3. num. 32. ubi is, quod irregulari non possit fieri resignatio, quia non potest fieri ei collatio. De quo vide dicta supra, ubi, an in irregulari, vel suspensio favorem resignari possit beneficium.*

Questio 840. An permutare quis possit cum illegitimo, Bigamo, similive ex dispensatione obtinente beneficium?

Respondeo: Indubitatum est permutari cum eo non posse, dum beneficium de novo illi querendum vi permutationis est alterius qualitatis, quam illud, quod habet ex dispensatione; cum ad illud obtinendum vi prioris dispensationis non sit dispensatus. Dum verò beneficium illud est simile illi, quod habet, adhuc non potest cum illo permutari; quia nec ad illud se extendit prior ejus dispensatio, juxta dicta pauld ante.

Questio 841. An cum criminoso & infami quis possit permutare?

Respondeo: In generalibus principiis juxta ea ferè, quæ dicta sunt supra, ubi, an talibus resignari possit beneficium: Si crimen vel infamia talis est, ut, etsi non priver illum beneficio jam habito, reddat tamen indignum, cui de novo provideatur de beneficio. non posse cum eo permutari; quia jam beneficium permutatum illi conferri nequit.

Questio 842. An cum illiterato permutare quis possit?

Respondeo primò: Cum penitus illiterato facta permutatio, non secus ac resignatio ac collatio ei facta est ipso jure nulla. *Chok. de permut. p. 1. c. 31. num. 1. cum communi. Intelligenda hæc, dum fortè ei primò collatum beneficium, quia sperabatur, scientiam debitam assecutus, quam tamen deim acquirere neglexit. De cetero namque, si collatum illud beneficium fuerat penitus illiterato, de quo, quod sufficientem scientiam assecutus esset, prudenter sperari non poterat ob ejus stupiditatem; jam ex alio quoque capite*

cum eo permūtari non poterit; quia dicta collatio ei facta fuit nulla, adeoque jus nullum in illo beneficio habuit.

2. Respondeo secundò: Sed neque cum illiterato, hoc est, carente illa scientiâ, quæ ad beneficium illi vi permutationis obventurum requiritur. Chok. *loc. cit.* n. 6. qui tamen id ipsum limitat cum aliis passim; nisi tamen putaretur, brevi acquisiturus illam scientiam. Videnturque hæc procedere, etiam ille, cum quo permūtandum, majoram scientiam respectivam ad tale beneficium habeat, quàm is, qui dimittit illud; adeoque hic non permūter cum minùs digno, vel potius cum magis indigno; eò quòd adhuc tali, utpote destituto debita & requisita ad tale beneficium scientiâ, beneficium illud conferri non possit; cum per hoc adhuc non occurratur gravi damno Ecclesiæ per eum, qui potest & debet ei occurrere, qualis est is, cujus est præstare auctoritatem permūtariq; & conferre beneficia compermutata. Non dicas proinde, minus malum damnūque est, admittere in hoc casu permutationem, & beneficium conferre magis literato, quàm permutationem non admittere, & sic relinquere illud beneficium minùs adhuc literato. Nam etsi detur, hoc esse minus malum, minus tamen malum non est eligendum, ubi & hoc, & illud evitari potest, uti in præsentè casu fieri potest ac debet; Siquidem minùs ille literatus privandus erit beneficio, eique facta collatio irritanda, juxta ea, quæ tradit Less. l. 2. c. 34. n. 129.

Quæstio 843. An permutatio facta cum eo, qui non habet aetatem requisitam ad beneficium, et vi permutationis obventurum, subsistat?

Respondeo negativè: eò quòd collatio facta non habenti aetatem requisitam ad tale beneficium est nulla. Chok. *de permut.* p. 1. c. 28. n. 1. Paris. l. 4. q. 9. n. 25. Unde Trid. *sess.* 23. c. 6. requirens aetatem in collatione, locum etiam habet in resignatione facta in favorem, Chok. *loc. cit.* n. 2. juxta Rotam apud Puteum *decis.* 331. l. 1. atque ita in permutatione ex paritate rationis. Chok. *loc. cit.* Similiter statutum vetans, ne tale beneficium detur non habenti certam aetatem, extenditur quoque ad resignationes permutationis gratiâ. Chok. *ibid.* n. 3. juxta Rotam apud Mohed. *decis.* 7. *de concess. præb.* Vide de his plura supra, ubi, an Minori resignari possit beneficium. In summa itaque cum iis permūtare quis nequit, qui vel beneficia, quæ habent, dimittere seu resignare, vel beneficia compermutanda acquirere nequeunt.

Quæstio 844. An licitum sit Beneficiatos inter se prius tractare de permutando beneficio, deque modo, formâ, & conditionibus inveniendâ permutationis?

Respondeo, id illos posse liberè & licitè. Pih. *ad tit. de rer. permut.* n. 21. citans Suar. l. 4. *de simon.* c. 23. n. 7. Garc. p. 11. c. 4. n. 56. Chok. *de permut.* p. 3. c. 41. quin & concludere, quantum est ex parte ipsorum præstando mutuum consentium, sed in ordine ad consensum Superioris. Chok. *ibid.* citans Filiuc. *gg. moral.* rr. 45. c. 7. n. 17. cum tractare de permutatione dicat solum præparationem ad actum consummatum permu-

tandi, qui solum prohibetur, uti & actus pacificendi de eo absque ordine ad Superiorem; adeoque, dum non paciscuntur absolute, sed in ordine ad consensum Superioris, non apparet ulla species mali Chok. *ibid.* quin & tractatio hæc prævia, est medium necessarium moraliter ad finem permutationis obtinendum; concessâ autem re aliqua, etiam consentu concessa omnia, sine quibus illa commodè obtineri nequit. Pih. *loc. cit.* Unde etiam, non tantum posse compermutantes inter se convenire, sedque obligare sub conditione, si Superior consenserit, sed etiam obligare se, quòd nolint eam revocare, sed stare conventionem mutâ, nisi Superior eam non admittat, seu consensum suum neget. ait Pih. *loc. cit.*

Quæstio 845. An, & cur permutatio fieri nequeat auctoritate propria compermutantium?

Respondeo ad primum: Non posse eam fieri auctoritate propriâ, sed necessariò facienda interveniente auctoritate Superioris. Caltrop. *de benef.* d. 6. p. 3. §. 3. n. 1. Pih. *ad tit. de rer. permut.* n. 19. & 20. Chok. *de permut.* p. 1. c. 2. n. 1. & p. 3. c. 41. n. 1. Garc. p. 11. c. 4. n. 56. citans Less. l. 2. c. 34. n. 196. & c. 35. n. 10. Suar. *de Relig.* rr. 3. l. 4. c. 32. & plures alios, juxta c. *quæstum.* & c. *ut. de rer. permut.* Extenditurque hoc ipsum non tantum ad permutationem ipsorum titularum beneficiorum, quos certum est, non posse propriâ auctoritate permūtari, vel ex eo, quòd nemo possit abdicare se beneficio, seu titulo suo sine icitu & consensu Superioris, etiam simpliciter, juxta dicta à nobis aliâs; sed etiam ad permutationem præbendarum dictis titulis annexarum, quia nequeunt à dictis titulis separari propriâ auctoritate permūtantium; adeoque nemo retento suo titulo, potest præbendam ei annexam cum alterius præbenda permūtare; quia non habet jus percipiendi fructus suæ præbendæ, nisi propter officium, ad quòd tenetur ratione sui tituli. Pih. *loc. cit.* n. 23. Unde jam etiam non extenditur tantum ad permutationem præbendarum diversarum Ecclesiarum, vel quæ intra eandem Ecclesiam diverso jure consentur, seu diversa onera ac munia habent; sed etiâ ad permutationes præbendarum ejusdem Ecclesiæ, ejusdemq; rationis; cum jus vetans sine auctoritate Superioris fieri permutationem beneficiorum sit generale, nullamq; faciat exceptionem, & præbendæ sine titulo, cui annexæ permūtari non possunt. Pih. *loc. cit.* Garc. *loc. cit.* citans Mantic. *de tacit. & ambig. contract.* l. 25. tit. 9. n. 55. Chok. *loc. cit.* c. 18. n. 1. citans Suar. *de relig.* l. 4. c. 32. n. 16. Caltrop. *de simon.* d. 3. p. 15. n. 3. contra Inuoc. & Cardiu. *in cit. c. quæstum.* Idque, etiam si utriusque beneficii, vel præbendæ ejusdem Ecclesiæ, & rationis collatio, & investitura spectet ad eundem. Chok. *loc. cit.* p. 3. c. 41. contra Filiuc. rr. 45. c. 7. n. 23. Quin etiam extenditur ad permutationem honorum, seu prædiorum annexorum titulo beneficii, ut & hæc prohibita sit fieri propriâ auctoritate. Chok. *cit.* n. 41. quamvis idem p. 1. c. 18. n. 3. dicat, se admittere permutationem propriâ auctoritate factâ, dum proprietates rei spiritali annexæ est permūtata, non res ipsa, vel titulus, quòd ex Redoano *tr. de simon.* exemplificat in duobus Episcopis litigantibus super aliqua Ecclesiâ, uno prætendente subjectam suæ jurisdictioni, alio id

hegante

negante, qui possunt sine Superioris auctoritate inter se ita transigere & permutare, ut unus habeat hanc, alter aliam Ecclesiam sibi subiectam, absque eo, quòd dicantur hac ratione permutare beneficia.

2. Respondeo ad secundum: Ratio, cur Canones id prohibeant, est, ne Clericis detur occasio avaritiæ, & ambitionis; ne de beneficiis tanquam de rebus suis patrimonialibus disponere possint videantur, néve designando ministros ineptos Ecclesiæ damnum inferant. Castrop. loc. cit. Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 2. vel etiam, ne beneficia hac ratione sine Canonica Institutione obtineantur, contra quod dicitur c. 1. de reg. juris in 6. Pirh. loc. cit.

Questio 846. An permutatio hæc facta propriã auctoritate sit simoniaca?

Respondeo: Simoniacam esse, tenent Garc. p. 11. c. 4. n. 57. citans Abb. in c. quæsitum. n. 3. Tolet. in sum. l. 5. c. 91. Nav. in Man. c. 23. vers. 3. Suar. cit. c. 32. Azor ubi antè. qui tamen ibi solum dicit, Sorum, & Majorem tenere, non nisi jure Canonico id prohibuit, alios verò arbitrari, esse simoniacam jure Divino. Item esse simoniacam, dicit Chok. de permut. p. 1. c. 2. n. 2. quamvis nu. 3. subjungat; sentiendum est cum Lessio, qui l. 2. de Just. c. 35. n. 26. dicit, esse simoniam juris humani, permutare beneficia sine auctoritate Superioris; & n. 30. rationem dat: nempe quòd Ecclesia ob sanctitatem sacri ministerii poterat ea facere impermutabilia; quemadmodum & habet idem n. 25. Ecclesia solã lege suã potuit facere, ut id, quòd naturã suã non erat invendibile ob partem temporalem, fiat inhabile ad venditionem, seu invendibile ob partem spiritualem, seu in reverentiam rei spiritualis, cui annexum, & sic introducere simoniam, quæ erit solius juris Ecclesiastici. Idem cum Lessio, esse nimirum solum simoniam contra prohibitionem Ecclesiæ, tenet Castrop. de simon. p. 15. n. 3. citans Suar. de simon. l. 4. c. 31. n. 8. Valent. d. 6. q. 26. p. 3. Redoan. Ugolin. &c. Verùm addit Less. cit. n. 3. ejusmodi tamen permutationem non esse propriè simoniacam, sed tantum generali ratione & imitatione quadam; cum propriè simonia sit, ut docet Sorus l. 9. q. 5. a. 1. & q. 7. a. 2. cum datur temporale pro spirituali, quod utique aliud, majusque genus est irreverentiæ, quam cum datur spirituale pro spirituali, uti fit in permutatione beneficiorum.

Questio 847. Quæ sit pena permutantium beneficia propriã auctoritate?

Respondeo: Esse privationem, seu amissionem beneficii. Chok. de permut. p. 1. c. 2. n. 3. Laym. in c. cum olim. de rer. permut. Less. cit. n. 30. Garc. p. 11. c. 4. n. 58. juxta cit. c. cum olim. non incurrere tamen illos hanc penam privationis ipso jure, seu facto, uti nec censuras; sed solum posse illos in penam commissi hujus criminis privari per sententiam, juxta cit. c. cum olim. ubi jubentur privari illis, tenent Chok. loc. cit. Castrop. loc. cit. n. 3. Less. cit. c. 35. n. 100. (qui etiam n. 141. hanc addit rationem: Quia hic non est propriè simonia, cum non datur temporale pro spirituali, sed generaliore modo simonia vocatur; adeoque quando jura dicunt, simoniacos esse ipso facto excommunicatos, non debet hoc extendi ad hanc simoniam; sed solum ad eam, quæ propriè ac strictè simonia

dicitur; cum pœna sint restringenda. Ad hæc jura, quæ loquuntur de hac permutatione, non habeant ullam pœnam ipso facto incurrendam, sed solum ferendam, ut constat ex c. cum olim. de rer. permut. c. cum pridem de pactis) Pirh. ad tit. de rer. permut. n. 24. Laym. loc. cit. citans Pet. Nav. de restitut. l. 2. c. 2. ad finem. qui proinde etiam omnes expressè tenent, quòd tales permutantes, etsi fecerint actum irritum, possint tamen, sicut propriã auctoritate alienarunt, & commutarunt, ita etiam suã auctoritate ad sua quisque beneficia redire, saltem in foro conscientiæ, & quamdiu per sententiam Judicis iis non privantur, ut limitat Pirh. loc. cit. pro quo expressè quoque citat seipsum loc. cit. Laym. Th. mor. l. 1. tr. ult. c. ult. §. 5. q. 2. Contrarium tamen, nempe hodie vi Extravag. cum detestabile. de simon. tales esse privatos ipso jure, & incurrere sententiam excommunicationis, tenentibus Garc. loc. cit. n. 59. Suar. de relig. l. 4. de simon. c. 55. n. 18. quam sententiam communem fatetur Pet. Navar. etsi ipse contrarium teneat.

Questio 848. Coram quo Superiore faciendã permutatio, si ve quis hic veniat nomine Ordinarii, coram quo faciendã permutatio?

Respondeo primò in genere: Omnem & solum illum, qui potestatem habet non solum instituendi, sed & destituendi in beneficiis permutandis. Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 3. n. 2. Chok. de permut. p. 1. c. 2. n. 6. Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 4. vide, & huc applica dicta supra, ubi, quis possit auctorizare resignationes.

Respondeo secundò in specie: Talis igitur Superior & Ordinarius, potens præbere auctoritatem permutationi, non est solus Pontifex, sed & Episcopus loci, in quo beneficia permutanda sunt. Azor loc. cit. Chok. loc. cit. n. 4. Pirh. loc. cit. n. 26. Gonz. gl. 14. n. 33. Garc. p. 11. c. 4. n. 60. citans Tusch. concl. 304. lit. P. contra Paris. l. 5. q. 6. n. 231. dubitantem, an hodie id possint Episcopi; eò quòd Pius V. in Constitut. sua 42. incipiente: Officium creditæ. suspenderit facultatem Ordinariorum recipiendi resignationes, & permutationes, quoadque data & præscripta à se fuerit forma & modus istiusmodi resignationibus, quæ forma, cum data fuerit in Constitut. illius 58. incipiente: Quanta Ecclesiæ: quoad resignationes, & non quoad permutationes, dicta suspensio potestatis recipiendi permutationes perdurare videatur; quam tamen Parisi dubitationem rectè mirantur Garc. & Gonz. dum, ut hic n. 35. ille n. 63. ipse Pius V. in citata posteriore sua Constitut. 58. (cujus tenorem ipse Parisus ponit in initio citatæ q. 6.) dictam suspensionem sustulerit, & expressè concesserit Ordinariis admittere permutationes, quæ Canonice Sanctionibus & Apostolicis Constitutionibus permittuntur, non obstante, ut rectè Chok. loc. cit. n. 5. quòd in dicta Constitut. nullam præscriperit permutationibus formam; cum id reliquerit juris communis dispositioni.

3. Secundò est etiam talis Superior auctorizare potens permutationes beneficiorum suæ Provinciæ Legatus de latere. Paris. l. 7. q. 13. n. 16. Garc. loc. cit. n. 61. Chok. loc. cit. p. 1. c. 9. n. 2. Azor cit. q. 4. §. hinc efficitur, qui tamen rectè id limitat, ut non possit auctorizare permutationes suæ Provinciæ, nisi quas possunt auctorizare Episcopi ejusdem Provinciæ. Siquidem reservatorum specia-

litæ

liter Papæ permutationibus auctoritatem præbere non potest, uti nec Episcopus, de quo paulò pòst; nisi fortè specialis super his ei concessa esset à Papa facultas. Chok. *cit. n. 2. & 3.* Secus autem est in Legatis, qui non sunt Legati de latere, nec potestate Legatorum de latere pollent; hi enim, nisi fortè specialiter id iis concessum, permutationes beneficiorum auctorizare nequeunt; cum non habeant potestatem instituendi & destituendi in beneficiis suæ Provinciæ, Garc. *loc. cit. n. 61.* citans Gamb. *de potest. Legat. l. 5. tit. de permut.* Bellamer. &c. Vide dicta de utroque hoc genere Legatorum supra, ubi, an recipere possint resignationes alias.

4. Tertiò, Prælati alii Episcopo inferiores, habentes ex consuetudine, vel privilegio jurisdictionem quasi Episcopalem, & Episcopis subjecti non sunt. Pirh. *ad tit. de ver. permut. n. 26.* Azor. *cit. g. 4. ad initium.* Castrop. *de simon. d. 3. p. 15. n. 5.* Chok. *loc. cit. c. 15. à n. 3.* (qui etiam n. 6. addit, id posse Abbates etiam non exemptos, ubi fortè jus illud auctorizandi permutationes præscriptione acquisierint) Garc. *loc. cit. n. 70.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 32. n. 11.* Gamb. & plures alios. Potestas enim interponendi auctoritatem in permutationibus beneficiorum competit Superiori ratione jurisdictionis Episcopalis, non ratione dignitatis. Pirh. *loc. cit.*

5. Quartò, etiam alii Episcopo inferiores, ad quos spectat collatio, & institutio talium beneficiorum, etsi careant de cetero jurisdictione quasi Episcopali, auctoritatem præstare possunt eorum permutationi, dum ex consuetudine legitime præscripta hanc potestatem approbandi permutationes (quæ de cetero spectato jure communi spectat solum jurisdictionem Episcopalem, aut qualem habentes) acquisierint. Pirh. *loc. cit. n. 26.* Castrop. *de simon. d. 3. p. 15. n. 6.* ubi: *Si Prælati inferior habeat præscriptam consuetudinem, nemini dubium est, sufficere; cum ratione consuetudinis jus acquirat;* citat pro hoc Suar. *l. 4. de simon. c. 32. n. 11.* Less. *l. 2. c. 34. n. 196.* Rebuff. &c. Idem tradit Chok. *loc. cit. p. 1. c. 6. n. 2.* ubi: *Si agamus de consuetudine tanto tempore observata, quæ sufficiat ad præscriptionem, dubium non est, quin inferior jus illud acquirere possit, quale jus habent Inferiores ab Episcopo Leodii, qui quotidie permutationibus beneficiorum, quorum ipsi sunt Collatores, auctoritatem præstant.* Et sanè posse tales inferiores jus dictum auctorizandi permutationes præscribere, vel ex eo patet, quòd actus ille recipiendi permutationes non ad Ordinem, sed ad jurisdictionem Episcopalem spectet; ea autem, quæ sunt jurisdictionis, præscribi possunt. Chok. *loc. cit.* citans Rebuff. *ad reg. de infirm. resign. tit. de permut. n. 20.* Videnturque hæc procedere, etiam si tales inferiores destituti sint potestate destituendi in illis beneficiis. De quo vide dicta supra, ubi, an inferiores Episcopo recipere possint resignationes.

Questio 849. Specialiter, quid quoad auctorizandas permutationes possit Vicarius Generalis, & Coadjutor Episcopi, & Capitulum Sede vacante, quorum tam hoc, quam illi videntur habere jurisdictionem Episcopalem?

1. **R**espondeo primò: Vicarium id non posse, nisi ex speciali mandato Episcopi; quia in

permutatione interveniunt resignationis receptio & collatio, quorum neutrum potest Vicarius ille sine speciali commissione. Chok. *de permut. p. 1. c. 7. n. 1.* Pirh. *cit. n. 26.* Azor. *cit. g. 4. §. dubitatur.* Castrop. *de benef. d. 6. p. 3. §. 3. n. 3.* Garc. *p. 11. c. 4. n. 74.* cum communi. Neque sufficit, quòd habeat speciale mandatum conferendi beneficia spectantia ad collationem Episcopi. Pirh. Garc. *ll. cit.* uti nec sufficeret, si haberet speciale mandatum conferendi resignationes; quia ex hoc non posset conferre, quin & etiam si haberet potestatem destituendi. Vide hæc pluribus dicta supra, ubi, an resignationes recipere possit. Viderur tamen e contra sufficere, si haberet & potestatem recipiendi resignationes, & beneficia vacantia per resignationem simplicem conferendi. Quod si etiam haberet potestatem recipiendi resignationes ex causa permutationis factas, posse eum compermutantibus conferre beneficia, tradit Castrop. *loc. cit. n. 4.* contra Rebuff. & Barboff. eò quòd, licet ista duo distincta sint, sunt tamen omninò connexa; dum enim beneficium resignatur ex causa permutationis, eà conditione resignatur, ut permutanti concedatur, adeòque admittens resignationem admittat eo ipso conditionem: quomodo autem hanc conditionem potest admittere, si non possit illa beneficia conferre, nec collatorem ad ea conferenda obligare? Qualiter autem, ubi haberet facultatem auctorizandi permutationes, adhuc valeret permutatio ab eo auctorizata post mortem Episcopi, vel etiam post revocationem ejus factam ab Episcopo, vide apud Chok. *loc. cit. à num. 8.* & dicta à nobis supra *loc. cit.*

2. Respondeo secundò: Quid possit hac in parte Coadjutor Episcopi cum futura successione datus, facile deduces ex iis, quæ de hoc dicta sunt à nobis supra, ubi, an is recipere possit resignationes alias. Posse illum conferre beneficia, & recipere resignationes & permutationes, ubi coadjutus est demens; secus verò dum datus solum ob infirmitatem, vel senium, seu non posse eas expedire, nisi saltem cum consensu coadjuti, cum communi tradit Chok. *loc. cit. p. 1. c. 13. n. 5. & 6.* citans Paris. *l. 7. q. 20. n. 23.* Selv. *de benef. p. 2. q. 1. n. 8.* & plures alios; qui tamen plerique, etsi loquantur de receptione resignationum, ex paritate tamen rationis idem sentire videntur de resignatione permutationis gratià.

3. Respondeo tertiò: Capitulum Sede vacante posse auctorizare permutationes, negant aliqui, affirmant alii. Vide hoc fusè à nobis decisum supra, ubi, an recipere possint resignationes. Vide etiam Garc. *loc. cit. n. 75.* Ventrigl. *To. 2. annot. 4. §. 2. n. 23. & 24.* Chok. *de permut. p. 1. c. 6.*

Questio 850. Quid possit in hoc puncto Visitor, seu Administrator Ecclesiæ vacantis, datus ei à Papa?

Respondeo: Potest is recipere & expedire resignationes & permutationes. Chok. *cit. c. 13. n. 7.* citans c. 15. *cui de elect. in 6. & c. fin. §. fin. de suppl. neglig. Prælator.*

* *

Quæ

Quaestio 851. An igitur præscindendo à præscriptione & consuetudine, Prælati & Collatores inferiores, carentes jurisdictione quasi Episcopali (quin & potestate destituendi) permutationibus eorum beneficiorum, quorum ipsi ordinarii Collatores sunt, non requisito consensu Episcopi, auctoritatem nullatenus præstare valeant?

Respondeo primò; Communem, & in praxi servandam sententiam habere, quòd id nullatenus possint. Pirh. Castrop. Suar. ll. pauld supra cit. Chok. de permut. p. 1. c. 6. n. 1. citans Navar. conf. 97. n. 2. de simon. Rebuff. in pr. cit. de permut. n. 20. &c. Verumtamen oppositum, nempe quòd id possint hi inferiores, tenent Angel. v. permut. n. 5. Sylv. v. permutatio. q. 2. Sotus l. 9. q. 5. a. 2. & q. 7. a. 2. apud Castrop. cit. n. 6. quam sententiam non omni probabilitate carere ait Pirh. cit. n. 26. quamquam dicat, oppositam in praxi communiorè & tutiorè esse, & tenendam. Eandem sententiam ut verè probabilem defendit Castrop. citatusque ab eo Suar. de simon. l. 4. c. 32. n. 14. Idque argumento c. univ. de rer. permut. in 6. ubi approbatio & consensus Episcopi requiri videtur tantum in permutatione beneficiorum, quæ ipse conferre potest, secus in aliis, dum dicitur: *Qui secundum formam juris sua beneficia in eadem Diocesi ad tuam collationem spectantia permutare volentes, liberè, & sine fraude in manibus tuis resignent. &c.* Confirmat idipsum Castrop. hac ratione, quòd consensus & auctoritas Episcopi in permutationibus ideo spectetur; quia sine illo nec resignatio beneficii, nec alterius obtentio fieri possit; adeoque, cum possit absolutè beneficium resignari & conferri sine consensu Episcopi; dum nimirum ejus collatio & institutio non spectat ad illum, non sit, cur dicamus, ejus consensum esse necessarium ad dictorum beneficiorum permutationem. Verùm hoc ipsum probandum esset à Castrop. quòd simpliciter resignari possit beneficium sine consensu Episcopi coram alio Collatore, destituto jurisdictione quasi Episcopali, & potestate destituendi, præscindendo à legitima præscripta consuetudine; quod supra negavimus. Ad illud etiam, quod addit Castrop. confirmationis alicujus loco, quòd Prælatus ille, ad quem spectet collatio beneficiorum illorum, vel ex hoc ipso, seu in hac parte habeat jurisdictionem Episcopalem; eò quòd collatio beneficiorum propria sit Episcopo, juxta c. omnes Basilica. 19. q. 7. & vel sic nomine Episcopi comprehendi possit, ad illud inquam dici potest, quòd neque collatio beneficiorum sit actus, neque potestas conferendi sit pars propria jurisdictionis, sed facultatis alicujus distinctæ, ut vidimus supra, ubi, quid sit collatio. Inhzrendo itaque sententiæ communiori,

2. Respondeo secundò in specie: Secluso privilegio, præscriptione, consuetudine, non posse permutationibus præbere auctoritatem Præpositos, Decanos, Archidiaconos, Archipresbyteros. De quo vide dicta supra, ubi, an tales recipere valeant resignationes. Porro tametsi tales inferiores Collatores ordinarii regulariter præbere nequeant auctoritatem permutationibus, consensus tamen eorum requiritur, nec aliàs expediri potest ab Episcopo permutatio. Less. l. 2. c. 34. n. 197.

Chok. de permut. p. 1. c. 6. n. 5. citans Felin. in c. cum Bertholdus. col. 5. de rer. judic. juxta dicta à nobis supra. Quodsi tamen talis inferior Collator requisitus consentire noluerit, posse eum cogi, modò permutatio utilis sit Ecclesiæ, ait Chok. ibid. n. 6. citans Less. ubi antè, n. 198. ubi tamen is solum loquitur de Patrono. De quo, uti & de Collatoribus vide plura supra.

Quaestio 852. An Episcopus alteri delegare possit potestatem suam auctorizandi permutationes beneficiorum?

Respondeo affirmativè. Chok. de permut. p. 1. c. 11. n. 1. Neque obstat textus c. deliberatione. §. prohibemus. de off. Leg. in 6. ubi dicitur, inferiores à Papa non posse committere alicui, ut recipiat resignationem beneficii, & postea illud conferat, ne aperiatur via contra Concil. Lateran. ad beneficia vacatura; nam in receptione resignationum permutationis gratiâ, & collatione beneficiorum affectorum compermutantibus cessat ratio citati §. & Concil. Lateran. nempe vorum captandæ mortis. Chok. loc. cit. qui etiam n. 4. ex Paris. l. 7. q. 29. n. 3. subjungit, posse quidem Episcopum Vicario, aut Officiali Generali delegare in genere potestatem conferendi beneficia vacatura, & recipiendi resignationes, non tamen id committere singulari personæ de singulari aliquo beneficio vacaturo, ne aperiatur via ad vacatura contra cit. §. prohibemus.

Quaestio 853. An Episcopus auctorizare, & expedire possit permutationes existens in Curia?

Respondeo negativè: Tametsi enim beneficiorum resignationes recipere possit existens in Curia; quia id est voluntariæ jurisdictionis; beneficia tamen resignata, quia hoc ipso, quòd resignentur coram Ordinario existente in Curia, vacant in Curia, & vel hinc reservata sunt Papæ, conferre non potest, adeoque non expedire permutationem, quæ resignationem & collationem includit, Paris. l. 7. q. 13. n. 23. juncto n. 25. & ex eo Chok. loc. cit. p. 1. c. 10. n. 2. Poterit tamen, ubi resignatio facta est coram eo existente extra Curiam, in sua, vel aliena Diocesi, existens dein etiam in Curia beneficia resignata conferre, & per consequens expedire permutationem. Chok. loc. cit. n. 3. Paris. loc. cit. n. 26.

Quaestio 854. Quorum beneficiorum permutationes auctorizare non possit Episcopus?

Respondeo sequentium: Primò reservatorum Papæ, utpote quæ conferre non possunt Ordinarii. Chok. de permut. p. 2. c. 3. n. 1. Castrop. de benef. cit. §. 3. n. 6. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 16. Garc. p. 11. c. 4. n. 82. citans Tusch. conclus. 307. lit. p. Mantic. de tacit. & ambig. contradi. l. 25. cit. 9. à n. 12. quamvis Garc. ibid. n. 84. dicat, Gamb. in c. 1. de rer. permut. in 6. n. 33. docere contra omnes cum Azone de Ramengis, quòd vi specialis reservationis non impediatur permutatio beneficiorum sic specialiter reservatorum. De quo vide dicta supra, ubi, an reservata permutari possint. Poterunt tamen in quolibet mente beneficia permutari coram Episcopis, & hi admittere resignationes factas in favorem causæ permutatio-

permutationis, & beneficia illa compermutantibus conferre; cum vacantia per resignationem non reserventur Papæ vi regulæ octava. *Cancellaria*, seu mensium, utpote in qua dicitur: *aliàs, quàm per resignationem*: Gonz. gl. 14. n. 33, juncto n. 29. Chok de permur. p. 1. c. 3. n. 4. Atque ita etiàm in specie poterunt Episcopi Germaniæ non obstantibus concordatis permutationes auctorizare, & beneficia compermutantibus conferre in mensibus reservatis Papæ; Siquidem per concordata non censetur Papa voluisse conditionem Episcoporum Germaniæ facere deteriorem, illisque plus detrahere, quàm aliàs concessum aliarum provinciarum Episcopis vi regulæ octavæ. Chok. loc. cit. n. 3. Poterunt quoque expedire permutationes beneficiorum reservatorum collationi aliorum, seu quorum collatio spectat ad inferiores, de consensu tamen eorum; cum hi inferiores permutationem auctorizare nequeant, & facultas expediendi permutationes soli habenti jurisdictionem Episcopalem, aut quasi talem regulariter sit reservata. Chok. loc. cit. p. 1. c. 12. n. 1.

2. Secundò exemtorum. Chok. loc. cit. n. 4. Azor. loc. cit. de quo vide dicta suprâ, ubi, an ea permutari queant.

3. Tertio beneficiorum Episcopo propriorum, sive quæ ipse possidet; Siquidem, si Episcopus beneficium, quod retineret & possideret in sua diocesi ex dispensatione Papæ, permutare velit cum alio etiam ejusdem diocesis beneficiato, permutationem instituere debet coram Metropolitanò; quia permutatio, ut dictum, fieri nequit nisi coram Superiore, qualis quò ad hoc est Metropolitanus respectu Episcopi. Pirh. ad rit. de rer. permur. n. 27. citans Suar. l. 4. de simon. c. 32. n. 9. Barbof. juris. Eccles. l. 3. c. 15. §. 5. n. 177.

4. Quartò: Permutationes unius cum pluribus, quæ simul haberi non possunt citra dispensationem Papalem, seu quæ simul habenda concedi nequeunt ab Ordinario. Azor. loc. cit.

Quaestio 855. An permutatio requiratur necessario causam legitimam?

Respondeo: Permutatio coram Ordinario fieri non potest, nisi iusta subsistente causa. c. *quaestum*. de rer. permur. Tond. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 8. n. 27. Ventrigl. To 2. annot. 4. §. 2. n. 17. Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 1. n. 5. Garc. p. 11. c. 4. n. 44. citans quamplures. Cum enim de jure prohibita sit beneficiorum permutatio. cit. c. *quaestum*. & veluti odiosa & contra Concilia. c. *majoribus de preb.* ut ait Calderin. conf. 2. de rer. permur. apud Garc. loc. cit. hæc prohibitio relaxari, & in ea dispensari non potest per Episcopum, nisi intercedente iustâ causâ. Castrop. cit. n. 4. & 5. Garc. cit. n. 44. in fine. citans Tusch. concl. 303. n. 1. lit. P. Hinc permutantes coram Ordinario obligati sunt allegare causam legitimam permutationis, & Ordinarius illam examinare, aliàs ejus dispensatio erit nulla, utpote facta in & contra legem Superioris, absque causâ cognitione. Castrop. loc. cit. qui etiam illud à fortiore procedere ait, stante Constitutione Pii V. § 8. concedentis Ordinariis admittere permutationes, quæ Canonicis Sanctionibus & Apostolicis Institutionibus permittuntur, & si secus factum fuerit, irritum esse decernitur; nulla autem alia permutationes Canonicis Sanctionibus sint permittæ, quàm quæ fiunt ex causâ utilitatis

vel necessitatis Ecclesiæ; adeò que cetera sunt omnino irrita & inanes. Idem ait Garc. n. 50. & 51. quin & addit, beneficia sic permutata coram Ordinario absque iustâ causâ manere tanquam vacantia reservata Papæ, aut Superioribus Ordinariis, qui talem permutationem admittit; & insuper admittentem talem permutationem incurrere penam suspensionis, de qua in dicta Constitut. Pii V. § 8. Quamvis, ut ait Garc. n. 49. Bellam. de rer. permur. p. 6. q. 2. n. 12. teneat, permutationem sine illa causâ ab Episcopo factam, etsi in hoc male fecerit, posse irritari, non verò esse ipso jure irritam. Sed neque præsumitur in dubio permutatio facta ex iustâ causâ, juxta Garc. loc. cit. n. 54. nec etiam Ordinario attestanti adesse causam permutationis credendum est, si non præmiserit causæ cognitionem & examen. Tond. loc. cit. ex Barbof. juris. Eccles. l. 3. c. 15. n. 172. Castrop. cit. n. 5. Garc. cit. n. 52. citans quamplures; eò quòd, cum regula sit, permutationes de jure fieri non posse, qui dicit factam ex causâ legitima (quo casu limitatur ea regula) probare debeat hanc causam limitationis & specialitatis. Contrarium sentiente Bellam. loc. cit. nempe in dubio præsumi, permutationem factam ab Episcopo esse factam bene, & ex iustâ causâ. Item Ancharano. conf. 279. cujus sententiam procedere ait Garc. n. 53. & præsumi posse pro Ordinario, dum is in ipsa permutatione enunciaret, adhibitam à se causæ cognitionem.

Quaestio 856. Quanam censetur esse causa legitima permutationis?

1. **R**espondeo primò: Causa sufficiens ad permutandum est necessitas, aut utilitas Ecclesiæ, seu melior majorve cultus Dei. In hoc conveniunt omnes, ut patebit ex mox dicendis.

2. Respondeo secundò: Est quoque causa ad permutandum sufficiens utilitas & commoditas permutantium, dum ea redueatur & redundat in bonum Ecclesiarum, & augmentum cultus divini, ut nimirum sic permutatis beneficiis, melius & promptius Deo serviat, Uti contingit, dum v. g. beneficiatus ob assiduas inimicitias, vel æris intemperiem contemplexioni & valetudini suæ noxiam non potest tunc in loco beneficii sui commorari; vel ob idiomatis imperitiam Chok. de permur. p. 2. c. 21. n. 2. Castrop. cit. §. 1. n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 19. Barbof. loc. cit. n. 127. Azor. p. 2. l. 6. c. 30. q. 4. Garc. p. 11. c. 4. n. 47. citans Gamb. in c. 1. de rer. permur. in 6. n. 9. Cald. conf. 1. eod. tit. & c.

3. Respondeo tertio: Nequaquam causa sufficiens ad permutandum est solus favor, vel sola commoditas, & utilitas compermutantium, nullam habens admixtam utilitatem Ecclesiæ, seu nullâ habitâ ratione utilitatis Ecclesiæ, aut melioris servitii divini. Garc. loc. cit. n. 49. ubi expressè inquit: *pateat ergo, permutationem factam absque ulla causâ iustâ, quæ saltem redundet in utilitatem Ecclesiæ, & ad eam saltem reductivè pertineat, nullam esse, si coram Inferiore Papæ fiat.* contra Bellam. qui sentit non esse irritam ipso jure, sed posse irritari. Ita pariter sentiunt AA. alii immediatè ante citati, dum inquirunt, posse fieri permutationem ob utilitatem permutantium, debere tamen semper adesse utilitatem saltem consecutivam, seu redundare saltem consecutivè in utilitatem Ecclesiæ, ut Bellam. Ventrigl. Barbof. posse fieri ob utilitatem permutantium, modò non resultet inde damnum Ecclesiæ, sed utilitas, ut Gamb.

Gamb. loc. cit. apud Garc. Præter quos ita expressè sentit Sylv. v. *permutatio*. n. 12. apud Garc. n. 47. inquitur requiri, ut permutatio fiat ex causa spirituali, qualis est, ut Deo meliùs seruiatur. Item D. Th. in 4. d. 25. q. 3. a. 3. dicens, quòd permutatio fieri debet pro causa spirituali, puta, ut meliùs Deo seruiatur; aliàs, si pro terreno commodo aliquo utriusque, vel alterius fiat permutatio, est simoniaca. Idemque cum D. Tho. dicentes Corrad. in *respons. casuum conscient.* q. 42. & Ugol. tab. 1. de *simon.* c. 27. §. 1. n. 6. apud eund. Garc. n. 45. quorum posterior inquit, simoniam committi, aut saltem peccari, ubi ob non necessitatem vel utilitatem Ecclesiæ, & ut Deo meliùs seruiatur, permutatio fit, ut debet; sed ob rerum terrenarum commodum, nullo habito respectu ad cultum divinum, Et hinc, qui beneficium permutat cum alio ob id, quòd ubi aliud illud beneficium est, venationi & piscationi operam dare possit, planè peccare, ex quo ob has causas permutatio permixta non est. Nullam verò intervenire aut spectari utilitatem Ecclesiæ, difficile esse definire, bene ait Chok. loc. cit. n. 3. propter palliationes & technas, quas Ordinariis obtinent permutare cupientes.

4. Respondeo quartò: Pro iusta causa admittenda per Ordinarium permutationis sufficit utilitas unius Ecclesiæ compermutantium, modò ex parte Ecclesiæ alterius compermutantium non sit in damnum considerabile; eò quòd id conformius videatur textui *c. questum*, ut pote qui dicendo: *quæ uno loco minus sunt utiles*: considerat utilitatem unius loci. Garc. cit. n. 49. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 18. (qui etiam ait, quòd ad necessitatem Ecclesiæ sufficere secundum omnes, ut ea sit ex parte unius) contra Tusch. lit. P. concl. 305. n. 5. & Gemin. *conf.* 105. n. 5. requirere utilitatem utriusque Ecclesiæ compermutata.

5. Respondeo denique: Ut superior teneatur admittere permutationem, requiritur causa necessitata, vel maguz & evidenti utilitatis Ecclesiæ. Garc. loc. cit. n. 48.

Questio 857. An ad permutationem necesse sit, ut, dum beneficium resignatur animo permutandi, exprimat, resignationem fieri hoc animo?

Respondeo negativè. Tond. *qq. benef.* p. 3. c. 180. d. n. 1. ubi ait: multa resignationes sunt species quadam permutationum; mutua autem talis resignatio juxta gl. in *Clem. 1. de rer. permut.* vel ex causa fieri potest, exprimendo, vel non exprimendo illam fieri ex causa permutationis: quia si illud non exprimat, sufficit illud colligi ex conjecturis, v. g. ex præcedentibus gestis vel dictis, ut Imol. in *cit. Clem. unic. n. 7.* Anchar. n. 3. aut etiam probari per testes vel instrumenta, ut Cardin. in *cit. Clem. n. 6. in fine.* Veri simile enim non est, quòd quis beneficium suo renunciet sine causa. Similia habet Tond. p. 1. c. 75. n. 7. & 8. ubi ait: DD. omnes in *cit. Clem.* Afferunt, permutationem per se fieri, imò & de rigore faciendam esse per liberam & puram resignationem compermutantium, illòsque posse mutuo resignare beneficia, etiam præcedente tractatu de permutando, & quòd non sit opus exprimere titulum permutationis, modò resignationes hinc inde purè & liberè fiant; cum per eas non sint ligata manus collatorum, & resignantes non teneantur exprimere causam resignationis, sed ea præsumatur de jure.

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

Questio 858. An necesse sit in permutatione facere mentionem tractatus jam antecedenter habiti inter compermutantes de compermutando?

Respondeo negativè: Idque sive permutatio fiat coram Papa, sive coram Ordinario. Paris. *de confid.* q. 40. n. 39. & 40. dicens ita obtinuisse usum & praxin quotidianam.

Questio 859. An in permutatione necesse sit, fieri mentionem beneficiorum aliorum à compermutantibus jam habitorum?

1. Respondeo primò: Id neque de jure, neque de stylo necessarium est, dum permutatio fit coram Ordinario, non secus ac in alia ab eo facta provisione Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 27. §. *sciendum est.* Chok. p. 2. c. 5. n. 6. Garc. p. 11. c. 4. n. 99. citans Menoch. *de arb.* l. 2. casu. 201. n. 150. Corad. *de benef.* p. 1. c. 9. n. 8. & c. Idem videtur, dum permutatio fit coram Legato de latere. Azor. loc. c.

2. Respondeo secundò: Permutationem factam coram Papa, etiam ad preces permutantium (dum enim fieret motu proprio, seu adjectâ clausulâ *motus proprii*, vel etiam pro expressis habentes, videtur certum esse, id non requiri. Chok. loc. cit. n. 1. ex Rebuff. in *pr. rit. de permut.* n. 35. dicente tutius esse, fieri mentionem omnium obtentorum, nisi adessent dictâ clausulâ) nullâ factâ à permutantibus mentione beneficiorum ab iis jam obtentorum, quantum est de jure communi, subsistere, astruunt cum Federic. de Senis. *tr. de permut.* q. 13. (vel ut eum citat Chok. n. 27.) Gamb. *de permut.* p. 2. n. 188. Pet. de Ubalde. *de permut.* d. n. 21. ad 27. Ægid. *ead. tr.* p. 3. q. 1. d. n. 10. apud Azor loc. cit. Item Gimon. in *Enchirid. benef.* l. 2. q. 17. n. 159. & alii apud Garc. loc. cit. n. 93. eò quòd canones solum statuant, debere fieri mentionem obtentorum in impetrationibus & dispensationibus ad occludendam viam ambitioni; in permutatione autem non sit impetratio & collatio simpliciter facta, sed tantum permutationis gratiâ, cesser etiam omnis ambitio; cum beneficium beneficio non addatur, sed unum in locum alterius subrogetur, quâ ratione etiam motus Chok. loc. cit. n. 4. ait: non temerè recederem à sententia Federici, quam etiam sequitur Lot. l. 1. q. 37. n. 26. Contrarium tamen esse de stylo, & servari in Curia Romana, testantur ipsi hi AA. plerique, & in specie Ægid. & Federic. & Rotam *decis.* 5. *de rescrip.* & 12. *de prob. in antiq.* apud Garc. n. 89. quin & Federic. opinionem suam veram existimat salvo tamen hoc stylo, & sequendum esse hunc usum & stylum Curia, asserit Azor loc. cit. §. *ceterum*, & Chok loc. cit. n. 5. E contra non solum ex stylo, sed & de rigore juris faciendam esse hanc mentionem præhabitorum, expressè tenet Castrop. *de benef.* d. 6. p. 3. §. 4. n. 3. & tenere videtur Garc. n. 89. juncto n. 94. & 95. utpote utens iisdem, quibus Castrop. rationibus, & dissolutionibus argumentorum sententiæ oppositæ: nempe quòd in permutatione verè detur impetratio & collatio novi tituli, & si ex causa permutationis, & quòd, licet in permutatione, admixta ex eius causa resignatione collatio sit necessaria ac debita compermutantibus, non secus ac facta electione & præsentatione legitima, debita est confirmatio & institutio (ob quam causam opus non est confirmandum vel instituendum per Papam facere mentionem à se jam obtentorum, ut Ca-

Mm strop.

strop.) admissio tamen resignationis non sit necessaria, & ad eam requiratur consensus Superioris, cujus est compermutata conferre; secus ac accidit in præsentatione, ad quam non requiritur consensus Superioris, seu Institutoris. Ad quod tamen dici facile posset, æque necessariò præstandum esse consensum dictæ resignationi, quæ sit permutationis gratiâ, dum adest causa legitima, evidens nempe Ecclesiæ utilitas, quàm admissio præsentationi.

Questio 860. An exprimenda qualitas beneficiorum permutandorum?

1. **R**espondeo primò pari modo: Dum permutatio expeditur per Ordinarium, opus non est exprimere dictas qualitates. Azor *loc. cit.* Chok. p. 2. c. 4. n. 1. citans Gamb. in c. licet. n. 25. de rer. permut. in 6. Quod ipsum tamen rectè limitat Chok. *loc. cit.* c. 5. n. 7. nisi esset beneficium, ad cuius titulum permutans fuit ordinatus; dicta enim qualitate non expressâ, permutationem fore nullam; eò quod à Trid. *sess. 21. c. 2.* cum decreto irritante exprimenda disponatur, quæ dispositio per æquipollens adimpleri nequit. Eadem habet Chok. de permut. p. 3. c. 28. ubi postquam n. 1. præmississet, pleurosque tenere, quòd decretum illud Trident. de faciendâ mentione in resignatione, quod ad illius beneficii titulum quis sit promotus, non extendat se ad permutationem ob diversitatem rationis, quia nimirum secus, ac contingit in resignatione (ubi resignans per consensum semel præstitum abdicat à se plenè jus & titulum beneficii, transferendo illum in Resignatarium) in permutatione beneficia non dicantur vacare (cujus tamen contrarium diximus supra) dum uterque habet jus in re, & quamdiu permutatio non est sortita effectum, jus & possessio remaneat penes permutantem, solèatque permutatio expediti cum conditione suspensiva, ut alter alterius beneficium assequatur; adeòque nec titulus, nec possessio auferatur à permutante, priusquam jus & titulus beneficii alterius sit ei quæsitus, & sic quoque cesset ratio finalis Concilii Trid. quæ erat, ne Clericus amisso beneficio cogatur mendicare: & quia id ipsum quoque resoluit S. Congreg. in una Camerimensi, 1. Julii. 1593. nimirum tutum esse in conscientia, qui beneficium, ad cuius titulum promotus, resignavit sine facta de eo mentione, dum aliud ex causa permutationis obtinuit, modò illud sit æquivalens primò. Uti hoc ipsum expressè tenet Garc. p. 2. c. 5. n. 218. ubi ait, faciendam illam mentionem, nisi permutatio sit æquivalens, ubi inquam post hæc omnia subjicit. Chok. n. 6. His tamen non obstantibus eadem S. Congreg. anno 1600. 25. Julii censuit, perinde faciendam esse mentionem tituli in permutatione, ac in resignatione; cum talis sit forma à Trid. præscripta, à qua non recedendum, consideratâ præsertim clausulâ irritante. citatque pro hoc Mantica. de tacit. & ambig. contract. l. 25. tit. 7. n. 44. Barbof. de off. & pot. Ep. alleg. 19. n. 43. & seipsum ad reg. Cancell. 42. de consensu in resign. à n. 27. Eandem limitationem habet Card. de Luc. de benef. d. 41. n. 4. & 5. ubi, quòd et si dictum Conciliare decretum in verbis loquatur tantùm de resignatione, attamen ex declarationibus S. Cong. receptum sit, locum etiam habere in permutationibus.

2. Respondeo secundò: Dum verò permutatio fit coram Papa, vel ejus legato de larere, necessariò faciendam mentionem de qualitatibus beneficiorum compermutandorum, aliàs de jure vel stylo

exprimendis, expressè asserit Garc. *loc. cit.* n. 91. & 92. Contrarium hic iterum sentientibus Federico, ejusque sequaciibus, q. præced. citatis, quantum est de jure, pro ut videre est apud Garc. n. 93. salvo tamen, etiam secundum hos AA. Stylo curiæ, & in hoc servantes contrarium. Quem etiam stylo hac in parte non levibus rationibus inniti asserit Azor; nempe quòd clericus idoneus ad unum beneficium, eo ipso non sit idoneus ad aliud; quique dignus est uno beneficio, non ideo sit dignus duobus, cum quibus sæpe unum permutatur, & qui meretur tenue, non hoc ipso meretur pingue. Sic etiam in specie exprimendum esse, quòd beneficium permutandum sit reservatum, si reservatum reservatione speciali secretâ; eò quod talis reservatio censetur facta in favorem certæ personæ, & Papa in dubio non præsumatur ulli velle præjudicare. Secus autem sit, dum reservatum reservatione generali. Sic, inquam, tradit Chok. de permut. p. 2. c. 3. n. 1. ex Gamb. ad c. licet. de rer. permut. in 6. n. 45. & Federic. q. 4.

3. Verùm limitanda principalis responsio, ita ut necessaria non sit dicta qualitatibus expressio primò: Si permutatio facta motu proprio; eò quod per expressionem hujus clausulæ præsumatur Papa uti voluisse in sua concessione plenitudine potestatis, omnèsque defectus excludere, vel supplere, & quòd, ubi de manifesta voluntate Papæ constat, uti id constat per adjectam clausulam, cessare debeat omnis ulterior disputatio. Chok. de permut. p. 2. c. 4. n. 4. & 5. ubi etiam addit, quòd manifesta hæc voluntas hoc etiam operetur, etiam apparere posset, gratiam vel permutationem esse aliquo modo obtentam ad instantiam partis, modò hæc clausula *motus proprii* sit adjecta, quæ & tunc suum operatura sit effectum, ita ut perinde valeat, ac si facta fuisset purè motu proprio nemine sollicitante, nisi fortè, ut id ipsum limitat Chok. n. 6. Papa ipse declarasset, se concessisse ad instantiam partis, tum enim dicta clausula *motus proprii*, etiam scripta manu Papæ non operabitur.

4. Secundò: Si (et si non adit expressè dicta clausula *motus proprii*) ex literis permutationis colligi possit, Papam non fuisse nescium causæ permutationis, & qualitates beneficiorum; eò quòd tunc cesset dispositio Canonum, statuentium in imperationibus beneficiorum per Papam conferendorum, declarandam esse qualitatem eorundem. Chok. *cit. c. 4. n. 2.* citans *gl. in Clem. 1. de prob. argumento c. non potest. tit. eod. in 6.*

5. Tertio: Si (licet ex literis permutationis dicta scientia Papæ non appareat; quin et si appareret, Papam auctoritatem suam præstitisse permutationi ad supplicationem permutantium) qualitates beneficiorum essent exigui momenti, ut valor & similia, Chok. *loc. cit.* n. 3. citans Gamb. ubi ante n. 139. in fine. secus autem sit, seu permutatio non subsistat subtrita qualitate beneficii valde signanda, ut quòd beneficium compermutandum sit jurispatronatus laicalis; sit Ecclesia Cathedralis vel Collegiata, sit beneficium habens curam animarum, vel ad cuius titulum quis ordinatus, aliâve similis (quas Paris. de resig. l. 10. q. 2. n. 20. & seq. recenset) eò quòd Papam verisimiliter movere poterit eò non expediendam permutationem. Chok. *cit. c. 4. n. 2.* & Gamb. *loc. cit.* apud Azor *cit. q. 27. S. ceterum. in fine.*

6. Limitanda denique, ut omisâ mentione consanguinitatis inter compermutantes juxta stylo non

non causetur in permutatione subreptio; cum ea non ponderetur, nisi in provisionibus coram Ordinario faciendis. Cardin. de Luca de benef. d. 40. n. 16. Item ut exprimi non solet gravis ætas, vel mala valetudo unius ex compermutantibus, cum satis in hoc provifum fit per regulam Cancellariæ de viginti, seu de infirm. resign. Card. de Luca ibid. n. 17.

Questio 861. An igitur hæc Regula de infirm. resign. locum habeat in permutationibus tam factis coram Papa, quam factis coram Ordinario?

1. **R**espondeo ad primum: Habere illam locum in permutatione facta coram Papa, ita ut si resignans permutationis gratiâ moriatur intra viginti dies præstiti consensûs, beneficium illius permutatum alteri liberè conferri possit, si ve permutatio fuerit æqualis, si ve inæqualis. Chok. de permut. p. 1. c. 5. n. 1. & 2. citans Rebuff. in pr. in hanc reg. gl. 4. in princip. Paris. de resign. l. 12. q. 5. n. 15. Gonz. ad reg. gl. 14. n. 54. Wamel. To. 1. conf. 257. n. 12. & c. juxta fuit à nobis dicta supra, ubi, an infirmi resignare possint in favorem.

2. Respondeo ad secundum: Etiam locum habere illam, si fiat permutatio coram Ordinario, propter clara illius regula verba, quæ auctoritate, Chok. loc. cit. n. 7. Et licet ibi quoque dicat, sententiam oppositam videri satis plausibilem, & à multis viris doctis receptam, citans pro ea Boëtium Epo. in c. cum universorum. de rer. permut. n. 157. & auctorem Analyt. comment. ad hanc reg. n. 30. & seq. Addit tamen, se illam putare miuùs tutam, nisi Rota præjudiciis confirmetur.

Questio 862. An subsistat permutatio facta sub conditione, ut alter compermutantiū debita compermutantis solvat, vel expensis ab eo factis?

Respondeo: Dum debita hæc contracta sunt à beneficiario nomine Ecclesiæ, cui præest, si ve contemplatione beneficii in ejusdem meliorationem aut conservationem, subsistere permutationem citra ullam simoniæ labem; cum jam sit conditio, quæ tacite inest, seu onus, quod incumbit ipsi beneficiario, adeoque cujuscuque ejus possessoris, etiam sine illius expressione ab eo solvendum. Illicitam verò esse, & simoniacam permutationem, cum dicta conditione seu pacto, si debita contracta à beneficiario suo nomine, aut in ejus rem & utilitatem conversa, sic inquam tradunt Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 31. Chok. p. 2. c. 19. n. 3. & taliter intelligendi Gamb. ad c. licet. de rer. permut. in 6. n. 151. Federic. de perm. q. 39. dum simpliciter sine dicta distinctione tradunt, permutationem sub tali conditione licite fieri posse; eò quòd conditiones, quæ tacite insunt, in pactum deduci queant, et si addant, conditionem illam non esse exprimendam. Cum resignatio beneficii fieri debeat absque ullo pacto. Idem tenent Azor & Chok. de impensis, quas de suo Beneficiarius fecit in bonum beneficii, quòd fieri possit permutatio cum pacto illas refundendi. Verum vide dicta de hoc supra, ubi de resignatione facta sub conditione, & simoniacæ.

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

Questio 863. An qualitas requisita in beneficiis aliis vacantibus, vel etiam onus afficiens beneficia aliter, quam ex resignatione facta permutationis gratiâ, requiratur quoque, & afficiat beneficia vacantia ex causa permutationis?

Respondeo affirmativè Garc. p. 11. c. 3. n. 6. citans Puteum decis. 331. & 338. Mohed. decis. 7. de concess. præb. constat ex dictis supra. Sicnamque beneficia patrimonialia in compermutante requirunt hanc qualitatem, ut sit de tali urbe, loco & c. Garc. ibid. n. 7. Sic requirunt certam ætatem, compermutari nequeunt, nisi cum habente illam ætatem. Paris. l. 4. q. 9. n. 25. sic (quod concernit alteram partem quæst. nempe onera, quibus obnoxium beneficium) privilegium de fructibus primi anni beneficiorum vacantium, de quo in c. si propter. de rescrip. in 6. comprehendit quoque beneficia vacantia causâ permutationis. Garc. cit. c. 3. n. 8. citans Federic. sic Annatam deberi quoque ex beneficiis permutatis, eò quòd & hæc verè resignentur, vacent, & conferantur, tradit Azor p. 2. l. 7. c. 30. n. 10. citans Joan. And. & Archid. in cit. c. si propter.

Questio 864. An permutatio fieri possit per temporis intervalla?

Respondeo affirmativè. v. g. dum Titius coram Episcopo suo permutationis gratiâ dimittit beneficium suum, & dein priùs post menses aliquot recipit beneficium Caji sibi collatum, quod is habebat in alia diocesi, & dimiserat coram suo Episcopo. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 28. citans Feder. de permut. q. 11. Ubaldis eod. tr. n. 70. Rebuff. in pr. p. 3. tit. de permut. n. 36. Alium casum, in quo etiam resignatio per temporis intervalla separatur à collatione, vide supra, ubi, an in permutatione detur vera vacatio, & nova collatio. Unde jam etiam fit, ut dum beneficium à Titio dimissum, & Cajo collatum, Cajo ad dies, vel menses aliquot unà cum suo quietè possidet, eò quòd suum priùs dimittit, & Titio relinquere non poterat, v. g. propter absentiam sui Episcopi, tertius aliquis primùm illud Caji beneficium in Curia Romana impetrare nequeat, tanquam vacans per ademptionem secundi cum illo primo incompatibilis. Quia tamen beneficium, quod causâ permutationis dimittitur, vacare videatur, non tamen vacet vacatione, de qua in c. de multa, de præb. & secundum illud beneficium non datur Cajo, ut illud cum primo suo retineat, sed ut suum gratiâ Titii dimittat, ubi nactus ad hoc occasionem. Ita ferè Azor loc. cit. ex Rebuff. ubi ante n. 37.

Questio 865. Intra quod tempus expedienda permutatio, hoc est, facienda receptio resignationis talis mutæ, & collatio beneficiorum compermutatorum?

1. **R**espondeo primò: Certum tempus, intra quod beneficia compermutata conferri debeant à jure statutum non est. Azor loc. cit. n. 30. q. 2. Chok. de permut. p. 3. c. 17. Garc. p. 10. c. 4. n. 2. citans Federic. de permut. q. 29. Pet. de Ubaldis seu de Perusio eod. tr. p. 2. q. ult. n. 31. Selv. de benef. p. 3. q. 64. n. 2. & 3. Coral. de benef. p. 4. c. 1. n. 6. & c. contra Delphin. de jurep. l. 2. q. 11. tenentem, in beneficiis resignatis permutationis causâ habere quoque locum textum c. 2. de concess. præb. ubi ad conferendum

Mm 2

conceduntur collatoribus ordinariis sex menses; quod falsum esse, ait Garc. *loc. cit. n. 4.* & ex eo Chok. *loc. cit.* cum textus ille non habeat locum in collatione necessaria, qualis est illa, quæ conferuntur beneficia permutata; sed in habente liberam potestatem conferendi, ut Selva *loc. cit.* ait quoque Azor, posse Ordinarium superiorem inferiori Ordinario, apud quem beneficia permutantur, præcipere, ut intra certum tempus totam permutacionem expediat, sin minus, ipse eam perficiet. Verum tamen

2. Respondeo secundò: Hodie dum tempus illud determinatum à Gregorio XIII. in Constitutione ejus 87. de publicatione resignat. quæ hodie viget, ubi statuit Papa, quòd resignacione beneficiorum etiam ex causa permutacionis factæ in manibus Ordinariorum, & aliorum inferiorum Papæ infra mensem debeant admitti vel rejici, & provisio, si per eos faciendâ, fieri, & provisus intra tres menses à die factæ provisionis illam publicet, & possessionem beneficii capiat, alioqui nulla sit provisio, & beneficium vacare censetur eo ipso, ejusque dispositio ad Sedem Apostolicam devoluta existat. Garc. *cit. p. 11 c. 3. n. 275.* de quo vide dicta suprâ, ubi de publicatione resignacionis. Quòd si tamen habens conferre beneficia ex causa permutacionis resignata sit in hoc negligens, & differat, vel etiam recuset id facere, recurrendum esse ad Superiorem, nempe Metropolitanum, vel Legatum Apostolicum, qui ei ad hoc tempus præfigat, quo elapso ipse supplebit, vel compellendo, vel conferendo seu instituendo. Garc. *cit. p. 10 c. 4. n. 5.* & ex eo Chok. *loc. cit.* quamvis, ut *ibidem n. 6.* Garcias, teneat Bellamèra, de permut. p. 5. q. 1. elapso illo tempore præfixo à Superiore ad conferenda beneficia permutata, non devolvi ad illum Superiorem potestatem conferendi, quia hoc jure cautum non reperitur, sed permutantes ad sua beneficia redire posse.

Questio 866. An, & qualiter permutatio fieri possit per Procuratorem?

1. Respondeo, præter dicta suprâ integros, de resignacione per Procuratorem, quæ revidenda, & huc applicanda. Primò posse permutacionem fieri per Procuratorem non secus ac resignacionem puram, vel in favorem. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 2. 4. cum communi.

2. Secundò: Posse constitui unum eundemque Procuratorem ab utroque compermutantium. Chok. de permut. p. 3. c. 2. Azor. *loc. cit.* citans Ægid. Bellam. de permut. p. 8. q. 1. Gamb. p. 2. n. 142. & Federic. de Senis. q. 3. quorum sententiam dicit communi consensu receptam. Quod si tamen postea de permutacione lis inter permutantes oriatur, unus idemque Procurator ad litem utriusque deservire non possit, juxta l. licet. §. si plures. ff. de Procur. qui textus loquitur de Procuratoribus in Judiciis contentiosis, in quibus, cum ab una tantum parte stare possit æquitas, unus idemque Procurator utriusque parti deservire nequit. Chok. *loc. cit.*

3. Tertio: Non sufficit Procurator constitutus generatim ad omnia negotia & causas agendas, sed requiritur speciale mandatum ad beneficium causâ permutacionis resignandum. Chok. p. 3. c. 23. n. 1. & 2. Azor *loc. cit.* quamvis Chok. *loc. cit. n. 3.* addat, videri subsistere constitutionem Procuratoris ad recipiendum, & acceptandum, ac permutandum beneficia in posterum obtinenda, quod negat A-

zor *loc. cit.* §. quares. ubi: minime constitui potest Procurator ad permutandum beneficium nondum obtentum, sed obtinendum; quia nemo potest permutare nisi rem suam: & eadem ratione non potest constitui Procuratorem ad beneficium recipiendum, & permutandum.

4. Quarto: Procurator constitutus ad permutandum, si prius anno elapso à constitutione sui permutet, videtur non valere permutacio, eò quòd intra tantum tempus voluntas Principalis præsumatur mutata, argumento l. peregrin. ff. de acquirenda possess. Chok. p. 3. c. 25. n. 1. qui etiam addit, quòd, etsi Camera Apostolica ejusmodi Procuratorem post annum ad resignandum admittat, secus ac facere consuevit Cancellaria, provisio tamen obtenta à Papa, hoc suppresso, quòd mandatum erat superannale, subrepticia sit, & ipso jure nulla; eò quòd hoc non suppresso, Papa non tam facile admittit, & hoc sufficit ad subreptionem, ut Autor Analyt. comment. n. 401. ad reg. de public.

5. Quintò: Procurator constitutus ad permutandum coram Papa non potest permutare coram Ordinario. Chok. *cit. q. 25. n. 2.*

6. Sextò: Procurator ad permutandum potest esse laicus. Chok. p. 3. c. 27. n. 3.

7. Denique beneficium vacat in locò, ubi Procurator permutat; non verò, in quo Principalis constituit, aut commoratur. Azor. *cit. q. 24.* & ex eo Chok. p. 3. c. 26. citans insuper Rebuff. in pr. tit. de Procur. ad resign. n. 28. Gamb. ad c. licet. de rer. permut. in 6. n. 146. Gemin. ad c. licet. Ecclesiarum. de præb. in 6. n. 7. & c.

Questio 867. An, & qualiter compelli quis possit ad permutandum independenter ab eo, quòd ipse de hoc antecederet tractavit, seque obstrinxerit fide data ad permutandum?

Respondeo: Potest quis etiam invitus ac contradicens auctoritate Episcopi compelli ad permutandum suum beneficium, ubi id Ecclesie necessitas postulat, puta, quia in sua Ecclesia non proficit ob scandalum, persecutionem simili, & ve causam, aut aliter inutilis est. Azor. p. 2. l. 7. c. 30. q. 5. qui tamen id ipsum limitat, ita ut non sufficiat ad hanc compulsionem, quòd unus eorum sit magis utilis Ecclesie quam alter, sed requiratur, ut unus sit inutilis, alter utilis. Distinguit verò Ventrigl. To. 2. annot. 4. §. 2. n. 47. ut procedat, si necessitati Ecclesie subveniri nequeat, dando tali inutili beneficio Coadjutorem; tunc enim ait, compelli eum posse ad permutandum, etiam si dicta necessitas Ecclesie proveniat absque ejus culpa, eò quòd prævaleat tunc utilitas publica. citatque pro hoc Abb. in c. questum. de rer. permut. Federic. de permut. q. 26. n. 41. & 42. Mant. de tacit. & ambig. contrah. To. 2. l. 25. tit. 7. n. 16. 17. & 29. Secus verò fit, si subveniri possit dictæ necessitati, dando illi Coadjutorem; cum etiam ægrotus, qui deservire non potest, non sit cogendus ad resignandum. Quod tamen intelligendum citra suam culpam est inutilis Ecclesie beneficiatus ille, ut contingit in infirmo. Dum enim ob commissum crimen, aut scandalosam vitam nil proficit, aut dilapidator est bonorum Ecclesie, opus non est datione Coadjutoris, etsi per eum subveniri posset Ecclesie; sed potest compelli ad permutandum.

Questio 868. An is, qui fide data promissit, veletiam cum juramento se obstrinxit ad permutandum, & dein penitet, & permutare non vult, compelli ad id possit: An vero cum effectu penitere possit & resilire, non obstante instantia alterius, & compulsionem Superioris?

Respondeo: Dum permutaturi datâ sibi fide convenerunt de expedienda coram Ordinario permutatione, & dein eorum alterum penitet, & intendit à permutatione recedere, posse eum, etiam invitum, compelli ad eam exequendam, altero instante; quin &, si omnino noller, posse illum invitum transferri, tenent Pet. de Ubald. de permut. n. 40. Federic. q. 38. apud Garc. p. 2. c. 5. num. 236. in quorum sententiam inclinat Ventrigl. loc. cit. n. 49. & seq. hanc sententiam expressè tuetur Chok. p. 3. c. 33. hisce formalibus: *Compermutans cogi potest, ut fidem promissis impleat, nimirum ut ad effectum perducti curet permutationem; non quidem jure actionis, sed officio Judicis, juxta c. questum, de rer. permut. & citat pro hoc Mantica, de tactis & ambig. contract. l. 25. tit. 7. num. 32. Idem expressus adhuc habet Chok. p. 2. c. 27. nu. 2. juncto n. 4. ubi ait: Dicendum cum Aufrerio, subsistere talem tractationem & obligationem, quia non fuit inter partes facta conclusio permutationis, sed promiserunt operam dare, ut per Superiorem expediretur, quod non est prohibitum: imò nec alteruter hujuscemodi promissioni contravenire poterit; cum juramentum, quod non vergit in detrimentum anime, servandum sit. & licet revocaret, non valeret revocatio; cum in spiritualibus non possit agi ad interesse; ideoque ex officio cogi poterit à Superiore, ut de nolente fiat volens, etiamsi fides solum data fuerit; quia fidei datio, & juramentum equipollent. Et ratio hujus sententiæ est, quod similes pactiones super permutatione perficienda auctoritate Superioris non sunt illicitæ, ut idem Ventrigl. & Chok. & ut addit posterior, non est in hoc ulla similitudo labes; cum ejusmodi pactio per se mala non sit; quia tantum in ea exprimitur propria voluntas, & libertas se ita obligandi non est prohibita; cum non sit de permutatione beneficii, nisi juxta juris concessionem, & ostendat tantum mutua stabilitatem in concordia facta, quantum est ex parte illorum, citatque pro hoc Filiuc. tr. mor. 47. c. 7. nu. 18. & remittit ad Wames. to. 2. cons. 344. nu. 7. & cons. 339. nu. 2. Quamvis idem Chok. p. 3. c. 24. à nu. 3. videatur potius sequi sententiam illam, quæ dicit, Procuratorem constitutum ad permutandum cum juramento de non revocando, revocari adhuc posse. Unde dum dicitur in una Toletan. de anno 1553. (quod ab adversariis in contrarium assertur) concordiam in beneficialibus non valere, etiam cum juramento, juxta c. Constitutus. & c. super eo, de transact. id intelligendum de conventionem, & pactionem illicitam, ut Ventrigl. loc. cit. nu. 50. qualis v. g. est de resignando beneficio, cujus titulo quis promotus est ad ordines, quæ conventio etiam juramento firmata non valet, quia est contra Trid. te juramentum non est vinculum iniquitatis. Garc. loc. cit. n. 231. Pro hac quoque sententia facit decisio Rotæ 8. de Procurator. in antiq. apud Garc. n. 237. quæ habet, quod constituens Procuratorem ad resignandum permutationis gratiâ cum juramento de non revocando, non potest valide revocare, ut idem sentit Felin. in c. ex parte Decani. de rescrip. n. P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.*

12. & Aufreus. ad Capell. Tholos. decis. 261. Quam etiam decisionem admittendo, Paris. de resig. l. 9. q. 31. nu. 9. huic sententiæ favere videtur, etsi aliàs teneat juxta dicta à nobis supra, Procuratorem constitutum ad resignandum simpliciter, etiam cum juramento de non revocando, posse revocari, dum loc. cit. ait: huic argumento responderetur, dictam decisionem loqui in Procuratore constituto ad permutandum, secus in Procuratore constituto ad resignandum simpliciter; quia aliud est, constituere Procuratorem ad resignandum simpliciter, aliud ad permutandum &c.

2. Nihilominus contrarium sentit expressè Garc. loc. cit. nu. 237. ubi ait: prædicta Rotæ decisio 8. de Procurator. non est in usu, sed indifferenter prædicatur, quod in quibuscunque resignationibus, sive ex causa permutationis, sive aliàs quacunque ratione correspondens locus sit penitentiæ, donec resignatio per Superiorem fuerit recepta & admissa, nec darentur per Cancellariam litera ad cogendum viâ juris partem renitentem, ut servaret contenta; citatque pro hoc Hieronym. Paul. in præf. Cancell. vers. duo tractarunt. Massam Galleffium, de obligat. in forma Camera. p. 2. ad 6. particulam. q. 1. n. 3. qui etiam dicit, sic suo tempore in pluribus causis judicasse Rotam. pro quo etiam, ut ait Garc. n. 238. facit resolut. Rotæ in Tolet. pension. de anno 1553. ubi tentum, à concordia in beneficialibus licitum esse recedere ante beneplacitum Sedis Apostolicæ; quia in contractibus innominatis re integrâ locus est penitentiæ. l. si pecuniam, & ibi gl. de conditione ob causam. nec clausula salvo beneplacito quicquam operetur, ante confirmationem Papæ quæ ad validitatem concordiæ, licet operetur, ne partes incurrant penam contrahendo super re spirituali, adeo, quod si, antequam superveniat beneplacitum, penitentiâ intervenierit, irritabitur concordia. Addit tamen Garc. nu. 237. videri necessariam absolutionem à dicto juramento, ut non incurratur perjurium, cum juramentum in hoc casu servari possit sine interitu salutis æternæ. Item addit n. 239. ex Gonz. gl. 12. nu. 83. & Gutt. 99. Can. p. 1. c. 22. nu. 19. quod in hoc casu pars, quæ recedit & penitet, teneatur subministrare alteri parti omnes expensas jam factas ratione dictæ concordiæ vel resignationis, vel aliàs. Quod tamen, ait Garcias, sibi non placere; eò quod, cum recedens utatur jure suo, non teneatur ad expensas alterius partis &c.

Questio 869. An, & qualiter, dum jam res non est amplius integra, sed unus permutantium resignavit suum beneficium permutationis gratiâ, aliter renitens compelli possit?

Respondeo: Possit illum compelli. Azor. p. 2. l. 7. c. 30. q. 12. citans Bellam. de permut. p. 10. q. 3. & Ubald. q. 8. contra gl. & Cynum in l. cum precibus. c. de rer. permut. quos citat Azor, qui id fieri posse negant in contractibus innominatis, qualis est permutatio, & solum volunt cogi posse, ut quod alter compermutantium in hoc passus est damnum, refarciat.

**

Mm 3

Qua-

Questio 870. An, si Procurator unius ad permittendum consenserit, resignaveritque ex causa permutationis beneficium sui principalis, mortuo dein principali ante expeditionem literarum, cogi possit ad consentiendum, seu extendendum consensum, ut expediantur literae?

Respondeo affirmativè juxta dicta aliàs de Procuratore ad resignandum. Chok. de permut. p. 3. c. 25. n. 3. dicens, sic resolvisse Rotam apud Casador. decis. 1. de renunc. eò quòd, licet voluntas & mandatum morte finiatur, actus tamen permutationis jam tum erat perfectus, & consensus subsequens Procuratoris pro expeditione literarum non fit nisi executio ad actum perfectum.

Questio 871. Si permutatio declaratur invalida, vel aliàs non sortiatur effectum, an, & qualiter permutantes redire possint ad beneficia sua?

Respondeo primò: Dum permutatio non habuit effectum, posse permutantes redire ad sua beneficia sine nova collatione, absolute pronunciant Jo. And. & Franc. in c. unic. de rer. permut. in 6. Federic. de Senis. de permut. q. 8. Roffiniac. de benef. c. 38. Duaren. l. 8. c. 3. Paril. de resig. l. 1. q. 14. n. 12. juncto. n. 6. Less. l. 2. c. 34. n. 195. aliisque apud Garc. p. 11. c. 4. n. 6. qui etiam n. 8. recitat pro hac sententia claram decisionem Rotæ in Barcimon. Paroch. 10. Decemb. 1601. imple tamen n. 7. ait, eorum opinionem procedere tantum in permutatione facta coram Papa, & nisi culpâ permutantis permutatio non habuerit effectum. Sic dum permutatio est nulla citra permutantium culpam, & hinc non sortitur effectum, posse permutantes redire ad sua beneficia, pronunciat simpliciter. Chok. de permut. p. 3. c. 28. n. 7. citans Gemin. cons. 45. in fine. Tusch. to. 6. Pract. Conclus. juris. Conclus. 306. n. 6. Sic expressè tenet Azor. p. 2. l. 7. c. 19. q. 21. §. altera. & quidem licitum esse permutanti propriâ auctoritate redire ad beneficium, quandocunque permutationis effectus sine ipsius culpa non est subsecutus. Qui tamen addit, necesse esse, ut Superior declaret, talem, qui resignavit permutationis gratiâ, permutatione non sortitâ effectum citra ejus culpam, posse ad suum beneficium redire, adeoque non requiri auctoritatem Superioris de novo conferentis, sed declarantis, posse eum redire. Quod idem posterius, nempe saltem opus esse hac declaratione Superioris, qui det utrique licentiam ad suum beneficium regrediendi, absque alia collatione, seu concessione Executoris super reductione in pristinam possessionem, & talis licentia seu declaratio habeatur pro nova collatione, volunt Staphil. de lit. grat. tit. de var. mod. vac. §. 1. nu. 14. Lampagnia. in repetit. cap. unic. de rer. permut. in 6. q. 7. & Aufser. ad decis. Capell. Tholos. 260. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. n. 28. apud Chok. p. 3. c. 9. n. 2. & sic praticari in Gallia scribit Paponz. l. 2. arresto. tit. 7. arrest. 2. Hanc sententiam, nimirum posse in hoc casu non effectuata permutationis, aut etiam declarata nulla citra permutantium culpam redire ad beneficia permutata, sine nova collatione, solâ dictâ declaratione, summam habere aequitatem pronunciat loc. cit. Chok. etsi præmississet, illam, quæ dicit, opus esse in hoc casu novâ collatione; eò quòd

resignatio ex causa permutationis veram vacationem, & consequenter primi tituli veram, & totalem extinctionem inducat, esse verioris & tutioris. Tenent eandem præter jam citatos expressè Ventrigl. to. 2. annot. 4. §. 2. n. 36. Lott. l. 2. q. 14. nu. 90. ubi etiam ipsam sententiam declaratoriam super nullitate permutationis implicare licentiam illam Superioris, quòd liceat permutantibus regredi ad beneficia permutata, & hic titulus resultans ex ipsa hac sententia declaratoria nullitatis sit sufficiens absque alio titulo collativo. Loquitur autem de permutatione non ipso jure nulla, sed quæ venit annullanda; eò quòd permutantes, quia ignorarunt, beneficia permutanda esse jurisprætonatâ, consensum Patroni non requisiverunt citra omnem injuriam Patrono irrogatam.

2. Fundatur hæc sententia æquior in eo, quòd permutatio, seu resignatio permutationis gratiâ non aliter intelligatur facta, quàm sub conditione, si alteri permutantium beneficium acquiratur, seu, si permutatio utrimque habuerit suum effectum, adeoque ea conditione non impletâ, seu non securo hoc effectu, jus non abdicat, sed retinere velit resignans, non secus ac in alia resignatione in favorem. Chok. Azor ll. cit. Garc. loc. cit. nu. 9. id admittens de permutatione facta coram Papa; addensque, id in resignationibus hujusmodi in favorem magis de stylo & æquitate obtinere, quàm de rigore juris; eò quòd hujusmodi conditio magis resolutiva, quàm suspensiva videatur. Sic etiam, licet ex permutatione deur nova vacatio, ea tamen vacatione declarata nulla (uti contingit, dum permutatio declaratur nulla) consequitur, etiam per eam jus nullum fuisse abdicatum. Lott. loc. cit. n. 88. & 89. Unde jam, si postquam unus permutationis causâ resignavit, alter permutantium permutationem implere nequeat, quia v. g. diem suum obiisset, vel permutationem perficere recusaret, aut nequiret, puta, quia ejus beneficium evictum, reservatum, unitum alteri esset, possit primus (cui nulla adscribi potest culpa, vel impedimenti scientia) dicto modo ad beneficium suum redire. Azor loc. cit. Sic, si illegitimus dispensatus ad curatum beneficium, eo obtento in vim dispensationis permutet illud cum alio curato alterius legitimi, credens, sibi licere in vim semel habitæ dispensationis, adeoque non valeat collatio secundi curati ei facta ex causa permutationis, uterque ad renunciata poterit redire. Legitimus quidem ob probabilem ignorantiam facti, illegitimus ob probabilem ignorantiam juris. Chok. de permut. p. 3. c. 9. n. 10. Sic, si quis permutavit beneficium cum duobus compatilibus, & unum eorum tanquam reservatum, aut aliàs obnoxium tertio alicui evincatur, poterit habere regressum ad suum primum beneficium, interveniente dicto modo auctoritate Superioris. Chok. cit. c. 9. num. 6. Idque, etiam si beneficium illius alteri compermutanti jam collatum esset. Argumento hujus capituli; hoc enim de cetero non loquitur de resignatione expressa, cujusmodi est illa, quæ fit permutationis gratiâ, ut Chok. loc. cit. n. 7. ubi statuit Papa, ut, qui beneficium reservatum, vel collatum à Sede Apostolica obtinuit ab Ordinario, & illud simul, ac de reservatione vel collatione illa Apostolica cognoverit, dimisit, possit, non obstante acceptance illâ illius reservari facta ex ignorantia, pœnitere eum effectu; cum sic penam non

non mereatur; quò fit, ut Papa ei facultatem concedat (vi nempe *cit. c. beneficium*) prius beneficium alteri collatum recuperandi, modò pœnitentia illa in tempore, & è vestigio succedat; cum possessionem civilem amisisse non videatur, qui statim redit. Chok, *loc. cit. n. 20.*

3. Hinc illud quod astruit Castrop, *de benef. d. 6. p. 3. §. 5. n. 3.* Si sine tua culpa permutatio non habuit effectum in alio compermutante, eò quòd is, antequam ei conferretur beneficiù à te dimissum, mortuus sit, aut redditus incapax illius, non posse te redire ad beneficium à te dimissum, sic intelligendum: Si alter jam resignaverat, & dimissum ab eo beneficium tibi jam collatum, quia tunc priùs ex parte tua fuit perfecta permutatio, & per accidens censebitur, quòd tuum beneficium alteri compermutanti non fuerit collatum, cum per te id non steterit. Et sic tradit Garc. *loc. cit. n. 10.* citans pro hoc Gonz. *gl. 15. §. 2. à n. 40.* Quod si duo resignant ex causa permutationis, & facta collatione uni alter decedat (intellige vel physicè per mortem naturalem, vel moraliter seu civiliter incurrendo incapacitatem) ante factam sibi collationem, superstes non habeat regressum ad beneficium à se dimissum, sed illud tunc tanquam vacans alteri conferri poterit.

4. Econtra, si beneficium compermutantis jam recepisti, antequam tuum dimitteres, & tempore, quo dimittere debebas, compermutans jam decessisset, vel redditus fuisset incapax illud recipiendi, posse te utrumque, & tuum & compermutantis beneficium retinere, nisi essent incompatibilia (in quo casu, ait Garc. vacaret beneficium superstitis priùs ab eo habitum, vel saltem dabitur optio dimittendi, quod voluerit) tenent Castrop, *loc. cit. Garc. cit. n. 10. Azor loc. cit. q. 29. Less. loc. cit. n. 197. Ventrigl. to. 2. annot. 4. §. 2. n. 42.* (qui tamen id limitat *n. 43.* ut non procedat, ubi ex parte superviventis intercessit fraus, ut quia permutavit cum infirmo, in quo casu habet locum regula *de infirm. resig.* ita ut, si is moriatur intra 20. dies, superstes maneat sine omni beneficio, si suum jam resignavit; quia tunc illius vacet per illam resignationem, & alterius per obitum illius) Tond. *qq. benef. p. 3. c. 139. num. 9.* ubi etiam cum Lovet. tradit, resignatione mutua facta, acceptata, & provisione utrimque facta, si unus compermutantium possessionem accepit beneficii sibi de novo vi permutationis collati, alter verò eorum negligens in capienda possessione, ante eam mortuus fuerit, sit locus bonæ fortunæ pro superstite, & is utroque beneficio gaudere debeat; eò quòd verum sit dicere, eum possessionem novi illius beneficii accepisse, & necdum privatum fuisse possessione sui primi beneficii, quamdiu alter eius possessionem non ceperat. Cujus ulteriorem rationem dat hanc ex Gonz. *loc. cit.* quòd, cum collatio una facta ex causa permutationis sit separabilis ab alia, licet altera non habeat effectum, non ideo desinat valere permutatio quòd ad aliam; quia utile per inutile vitiari non debet. Quemadmodum, si alter publicantium omiserit publicare, non ideo permutatio est nulla, sed tantum corrumpit collatio illius, qui omisit publicare, pro quo citat Gonz. *ubi ante. n. 50. Paris. l. 11. q. 5. nu. 28. & seq.* Si autem compermutans, qui resignavit, decederet ante factam collationem superstiti, qui nondum resignarat, cum jam permutatio non possit habere effectum, non debetur illud beneficium super-

stiti, sed liberè providendum, tanquam vacans per dictam resignationem, asserit Garc. *cit. n. 10. in fine.*

5. Respondeo secundo: Si permutatio non habuit effectum, & fuit nulla ex culpa compermutantium, non posse illos, vel illum, ex cujus parte culpa commissa est, redire ad beneficia permutata, saltem sine nova collatione, tenent expressè Chok, *loc. cit. nu. 11.* citans Pet. Gregor, *de benef. c. 28. n. 11.* & Rotam in Roman. Canon. 17. Novemb. 1567. & in Claramontens. Monasterii 20. Octob. 1574. Item Castrop, *loc. cit. n. 3.* & à fortiore illi omnes, qui simpliciter astringunt, renunciantem ex causa permutationis, eà non effectuatà, non posse sine nova collatione illius, ad quem collatio talis beneficii spectat, redire ad beneficium dimissum, ut sunt Felin. in *c. cum venerabilis. n. 11. de excep. Selva. de benef. p. 3. q. 24. Bellam. de permut. p. 11. q. 3. Coraf. de benef. p. 1. c. 8. nu. 9. Rebuff. in pr. tit. de procur. n. 11. & 16. Mascard. de prob. Conclus. 1401. n. 3.* &c. apud Garc. *loc. cit. nu. 5.* Sic, si resignasti, & permutatio non est fortita effectum (intellige quòd ad te) tuà culpà, quia incapax es beneficii recipiendi (intellige, dum incapax te reddidisti tuà culpà, vel etiam citra culpam incapax jam antecederet eras, & de hoc sciebas) non poteris redire ad beneficium à te dimissum; quia conditio, sub qua illud dimisisti, executioni mandata est, utpote, quæ alia non erat, quàm ut alter suum tibi beneficium dimitteret, quòd fecit, adeoque tibi imputandum, quòd illud ab altero dimissum non obtineas. Castrop, *loc. cit.* ubi etiam, quòd in hoc casu ob culpam talis permutantis alter compermutans non sit privandus jure, quòd habet, ut illius sibi beneficium conferatur, si suum jam dimisit. Sic etiam, si permutatio fuit nulla, seu effectum non habuit, quia carebas legitimo titulo beneficii, quòd resignasti, & hinc ab altero compermutante evictum est, non poteris beneficium illius tibi collatum retinere, sed debebis illud dimittere, & compermutans, dum tuæ culpæ antecederet conscientius non fuit, poterit ad illud auctoritate propria reverti juxta responsum præced. quia nulla fuit ejus dimissio; eò quòd fuerit facta sub conditione, quòd tu beneficium firmum illi conferendum dimitteres, quòd non fecisti. Castrop, *loc. cit.* Sic in specie, si permutatio fuit ipso jure nulla ob contemptum Patronorum, permutans non poterit reverti ad suum beneficium resignatum, non requisito consensu Patroni permutationis gratiā; sed in pœnam ingratitude taliter permutantis poterit Patronus tanquam ad vacans liberè presentare alium diversum à compermutante, qui instituendus erit. Lott, *loc. cit. n. 84.* Chok, *de permut. p. 1. c. 19. n. 13.*

Quæstio 872. An, dum completa utrimque permutatione, facta nimirum hinc inde resignatione permutationis gratiā, factaque beneficiorum resignatorum collatione, non adimpletur tamen conditio aliqua permutationi adjecta, v. g. procurandi uni permutantium pensionem aliquam ob inæqualitatem fructuum beneficii permutati, v. g. quia alter negligit dictam pensionem, ut in se receperat, procurare, vel illam à Papa impetrare non potest; regredi quis possit ad beneficium suum?

Respondet cum Boetio Ep. in Clem. unic. de rer. permut. Chok. p. 3. c. 9. n. 4. negativè. Ratio nem dat hanc; quòd, licet vel non impleat per alterum permutatione beneficii; vel aliàs evicto post impletionem permutationis beneficii, aliter redire possit ad suum beneficium, ut dictum q. praeced. Si tamen hoc, quod in beneficiis permutatis est principale, semel fuerit ac maneat impletum (beneficiis nempe hinc inde resignatis, & collatis, & pacificè possessis, nec evictis) ob solas quasdam leges extrinsecas non impletas ad restituendum beneficium nequeat agi; sed ad hujusmodi leges implendas duntaxat, praesertim, si beneficium acceptum non restituatur nec offeratur; cum generaliter in permutationibus verum sit, poenitentiae locum non esse, quando ex una parte totum impletum est, & ex altera parte saltem aliquid est impletum circa partem permutationis intrinsecam, si poenitentia talis alteri parti damnum esset illatura. De cetero, quid sit hac in parte regressus, ubi pensio jam constituta non solvitur, vide ex dictis fusè supra.

Quaestio 873. An permutantes ad sua redeuntes beneficia, fructus interim perceptos & consumptos teneantur restituere, ubi alter permutantium plus altero percepit?

Respondeo Chok. p. 3. c. 10. ex eodem Boetio, decision. Burdigalens. decis. 98. p. 1. & Abb. in c. dilecto. de preb. Quòd si possidenti jus asstitit, & non restitit, non teneri illum ad restituendum: Si verò ei jus restitit, teneri illum, etiamsi alioqui fuerit possessor bonae fidei.

Quaestio 874. An permutatio expedita per Ordinarium, per eundem Ordinarium rescindi possit, instante uno ex permutantibus, praetextu laesionis, & inaequalitatis fructuum?

Respondeo negativè. Chok. de permut. l. 3. c. 5. n. 1. Ventrigl. to. 2. annot. 4. §. 2. num. 55. remittens ad seipsum to. 1. annot. ult. in c. cum dilecti, de empr. & vendit. ac dicens, indubitatè dicendum, quòd hujusmodi permutatio ratione inaequalitatis, seu reddituum, seu onerum, non vitiat; & quamvis in eo dubitari posset de fraude aliqua, cum nemo praesumatur jactare suum, juxta c. super hoc. de renunc. nihilominus haec praesumptio non sufficiat ad rescindendam permutationem. citatque pro hoc Decium, conf. 210. n. 6. & seq. Rationem dat, quòd, cum permutatio principaliter fiat pro utilitate & necessitate Ecclesiae, id solum debeat attendi, quòd principaliter agitur, juxta l. si quis nec causam. ff. si certum petat. & non utilitas & commoditas permutantium, Ampliatur id ipsum,

ut permutatio jam facta rescindi non debeat ob praedictam rationem, etiamsi ultra dimidiam partem laesio intercesserit. Chok. loc. cit. citans Covar. l. var. resol. c. 5. n. 3. Ventrigl. loc. cit. nu. 56. citans Anchar. in Clem. unic. de rer. permut. col. 2. Abb. in c. quaesitum, eod. tit. n. 6. Decium, cit. conf. n. 8. Neque ob stare inquit, quòd in beneficiorum permutatione servanda sit aequalitas, juxta c. 1. & c. ad quaestiones. de rer. permut. eò quòd id procedat in permutatione faciendae, non factae, quae rescindi non debeat. Quòd si tamen decepta est Ecclesia & beneficium, permutatio rescindi debet. Ventrigl. loc. cit. n. 57. citans Cald. conf. 4. de rer. permut. Cagnol. in l. 2. c. de rescind. vendit. n. 57.

2. Limitatur tamen etiam responsio, ut rescindi possit permutatio, ubi pars partem decepisset dolo, asserendo majorem valorem beneficii, juxta c. cum universorum. de rer. permut. Chok. loc. cit. n. 2. Limitatur quoque ulterius ab eodem *ibid.* nu. 3. & seq. ut non procedat in minore permutante. Idque non obstante, quòd minor in beneficiis pro majore habeatur, id enim non impedit, quo minus restitui debeat, ut apparet in Ecclesia, quae licet possit agere, & hoc respectu reputetur major, si tamen decipitur, restitui potest.

Quaestio 875. An, & qualiter permutatio utrimque completa sit publicanda?

Respondeo de hoc satis dictum supra, ubi, quoniam resignationes publicandae, & quòd dictum ibi de resignationibus aliis factis coram Ordinario, eas publicandas, idem dicendum de permutationibus coram Ordinario factis ob paritatem rationis, & quòd circa modum servandum in aliis resignationibus dictum, id quoque huc applicandum.

Quaestio 876. An consumatur turnus ex collatione facta permutationis gratia?

Respondeo: Nisi aliud sit consuetum vel concordatum, non minus ex collatione facta ex causa permutationis consumitur turnus & viciffitudo, quam per collationem ex qualibet alia vacatione. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gl. 45. §. 3. nu. 5. citans Philip. Probum in c. cum ex illis, nu. 62. de preb. in 6. Steph. Bertrand. conf. 264. & 323. vol. 1. & cum his Chok. p. 2. c. 31. Porro de turno, ac praecipuè de ejus consumptione vide plura lectu digna apud eund.

Gonz. cit. §. 3.

*****

* * *